

REDACTIA
Abonamentul
Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRATIA
Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20
INSERTIILE:
de un sir garmond: prima
data 14 bani; a doua oara
12 bani; a treia oara 8 b.

Număr de Duminecă

Nr. 23

Cine vine?!

Duminecă Széll și-a dat demisia. Contele Tisza István a fost pri-parteia M. Sale și însărcinat să formeze un nou cabinet...

E destul să ne aducem aminte de ce a trebuit să sufere Tisza din isă că la banchetul de instalare din ad își exprimase dorința ca Maghiarii Români să se înțeleagă odată, să argă mână în mână. Pentru a ne seama de greutățile ce ar întâm-a ca prim-ministru dacă, după ce a t în mâni puterea, ar voi să facă a și pentru noi, Români, să ne să adică așa după cum a zis D. Sa copul Poepa: „dând jecăruia a de i-se cuvine, este destul să citim scriu foile opoziționale contra lui za chiar numai la știrea că va fi m-ministru.

Șovinistii nu vor să mai știe de la îndreptățire, ci după cum s'a put în lunile trecute, comitatele ce-au cu șgomot să se șteargă bruma legi cari ne asigură și nouă oare-bre drepturi, dar pe cari toate stăpâ-le li-au nesocotit.

Și așa sunt șovinistii nu numai de noi, naționalitățile, ci chiar și de Curte, față de oștirea M. Sale! Széll de aceea și-a dat demisia,

că n'a mai putut să lupte împotriva kossuthiștilor, cari împinși de șovinism, nu mai vor să audă decât de armata național maghiară. Pentru cea împê-râtească nu vor să dea nici ostași, nici bani.

Eată de ce am zis că greutate mare și-a luat asupra-și contele Tisza când a primit din partea M. Sale însărcinarea să formeze noul cabinet. E vorba anume să lupte și să doboare în primul rând pe kossuthiști cari în Dieta și în țeara întreagă s'au pus împotriva Coroanei.

Orî Tisza orî altul, dar în primul rând asta are s-o rezolve. Să facă cu puțință ca Dieta să poată lucra și să voteze ceea-ce M. Sa cere pentru oștire. Vin apoi celelalte: închețarea învoielii economice dintre Austria și Ungaria, precum și între aceste două și celelalte state din Europa. Tot greutăți cari vor da de lucru celor dela cârma țerii. Și anume nu numai pentru-că într'adever, e greu să afli cum e mai bine să faci, dar mai ales pentru greutățile ce orî care guvern va întâmpina din partea kossuthiștilor, cari în șovinismul lor, se știe, dîmpreună cu Apponyi, ar dori să facă până și din armata împărătească un mijloc de maghiarizare a naționalităților.

Tisza a avut curagiul ca să osândească pornirea asta a conaționalilor sei. Apponyi însă, după cu se știe, în ascuns este de părerea kossuthiștilor. Eată de ce Tisza a fost însărcinat să facă noul cabinet ear contele Apponyi se retrage și din presidenția Dietei.

Eată de ce luptă mare se desfășură prin venirea la putere alui Tisza, eată de ce kossuthiști tipă ca din gura șearpelui, spunând că Tisza prim-ministru însemnează o palmă — maghiarismului! Șovinismului detestabil, la tot casul!...

E însă vremea — zicem noi — să vină la cârmă un bărbat ca Tisza István, care să-i mai desmetețească pe șovinistii încrezuți.

Cât despre noi, vom duce-o cum vom putea-o. La tot casul, mai rău decât până acum nu ne poate fi, ci dincontra: avem ceva comun cu Tisza, dacă el într'adever vrea să apere Coroana de valurile șovinismului cel neînfrânat.

M. S. Regele Carol I, după cum scrie semioficioasa „L'Indépendance Roumaine“ a cerut prin reprezentantii său dela Belgrad ca regimentul VI de infanterie, care a luat parte la omorirea familiei regale sârbe, să nu mai poarte numele său. Cu drept cuvânt M. Sa Regele României renunță la onoarea ca astfel de regiment să 'i poarte numele.

APPONYI.

„Nagy a legény, de nagyobb a boldogtalansága“.

Petőfy.

Om înalt, chipos! Tocmal, înalt și chipos, precum se spune în poezie.

Și fără noroc! Vezi, asta-i asta! Așa trebuie să o deslășim pe îndelete, cum a devenit, — căci cel designat de „om al viitorului“, nu tocmai de mult; consilierul intim; presedintele dietei țerii, etc. etc. și soartea lui, tot atât preocupă azi cercurile hotărâtoare din țeara aceasta, cât se gândesc Sârbii la viitorul regelui Alexandru Obrenovici!...

Și cum a devenit? În profundă admirație a stat opinia publică maghiară un șterf de veac, făcând un cult special, marelui orator, elevului Iezuților, lui Demostene cel din sêmânția ugrică. Cu numele lui Apponyi s'a botezat un întreg partid politic, care, în frunte cu meșterul cuvântului, dus-a o necontenită luptă contra șirului de guverne „liberale“, arătându-se mai puritan decât Moș-Aurică din Brașov și mai puternic decât terorismul banffyian!...

temniță, ferecat în lanțuri. Astfel actualul ministru Jircovici, șeful radicalilor, fără multă judecată și fără nici o dovadă, a fost osândit la 20 ani temniță în cazamate, cu un cuvânt teroare pe toată linia, teroare și săracie

Ca să ne putem face ideie clară de stările de păici, trebuie să știm, că Draga fusese amanta regelui Milan și după aceea a unui doctor, pe care l'a făcut demnitar de curte după-ce s'a măritat cu Alexandru. Asta o știa întreg orașul. Cine să mai cinstescă asemenea pereche regală, și ce raze mai putea versa asemenea coroană asupra poporului?!...

Când i-a spus că o ia pe Draga Masina de soție, ministrul de interne i-a zis: „Dar Majestate, d-na asta a fost amanta tatalui M. Voastre!“... Regele i-a răspuns cinic: „Ei și?! Soția D-Tale n'a fost amanta tatalui meu?“

Cinic și crud, — eată cum a fost regele Alexandru.

Dovadă despre asta a dat chiar înainte de a fi omorît. S'a aflat adică demisia în scris a generalului Tinjar Marcovici. El demisionase chiar cu o zi înainte de a fi ucis, ș'anume: din cauză că nu voia să se dea instrumentul răsunării regale Alexandru și Draga îl pretindeau adică să arsteze pe I. Jufovici, profesor universitar, radical; Iasa Prodanovici, directorul ziarului „Odjel“; Dr. I. Scherlic, profesor, Dr. V. Velcovic (actual ministru de finanțe) fost secretar al regelui dar a demisionat după

Și a tot glăsuț, pentru armată națională maghiară și — contra căsătoriei civile: Catolic, ca și papa; șovinist ca și Barabás

Se ridica în fața țării, ca geniul „națiunii“; e slăvit Apponyi Albert; și e puternic, — mai puternic în parlament decât chiar și în Academie, acest strălucit academician; și e mai norocos în politică de acasă, decât în apărarea punctului de vedere maghiar al „politicii de naționalități“, față cu străinătatea.

Răsturnător de guverne, campionul curățirii moravurilor (sic!) e atât de mare, se înalță atât de sus, de ajunge în orbitoare strălucire, care îi ta vèzul, de cade în capcana „legii, dreptului și dreptății“, cu care venise Széll să-i curățe drumul, pentru primatul ministerial.

Și era fericire, fericire mare în israelul patriotic (vorba vine!) că „idealistul“ și idealul meșter al cuvântării, care întrece până și pe Hock János, — această podobă a parlamentului Ungariei, ajuns'a președintele parlamentului.

— Dar ce-o să fie mai târziu! Așa filosofau mamelucii congregați cu infusiunea apponyistă și zîmbea pe sub mustață și Kossuth Franczi, nădăjduind, — cine știe ce... Fain președinte! „Nagy a legény!“

Dar Cum de nu mai vorbește? Ori domnia cea mare, ori consilieria, ori... cine știe ce i-a legat graiul de — serafim? Dar las', că-i apăra Széll, vulpoiul șiret, că doar' de-aceia l'a pus în nas belciugul: „lege, drept și dreptate“.

De aparat îl apăra; și-i acopere slăbiciunea Dar Franczi l-o știe; și: „Horrendum!“ a aflat și Singer: „wie viel's geschlagen hatt“.

Ei, drace! — Sanie, sanie, unde-mi băgași boii!...

Și Precum odinioară Wekerle s'a întors la boii sei, tot așa se întoarce acum Széll la vacile sale ear sequens:

Tisza Pista! O, timpuri, o moravuri! Dar contele Apponyi Albert, președintele dietei, consilierul intim, oratorul de renume european, șdrobitorul lui Banffy, stîlpul lui Széll, incarnațiunea politicianului „ideal“, fostul șef al partidului „nem-

Cum se răsună păcatele.

— Scrisoare din Belgrad. —

— 15 Iunie.

În istoria omenimei va rămâne, de necrutată în palatul regal d'aici. Pentru-că a mai fost și cu greu se va mai întâmpla, în așa împrejurări extra-ordinare să fie spita o dinastie. De asta-dată n'a fost revoluție de palat, ca atâtea altele petrecute în Rusia de pildă, nici vre-o judecată în viațea careia să fie deslășită pechea regală, cum s'a întâmplat în Franța na-oară, când cu marea revoluție, ci te garnisoanele s'au legatuit, așa, ca din tin, să pună sfîrșit dinastiei care dacă a pe marele Mihail Obrenovici, singurul care are statue în țeară, apoi e adevărat, ear pe nedemnul Milan și pe vrednicul seu Alexandru, care a ținut să întreacă și ștatul său. Pentru-că dacă Milan s'a mutat normal până la o vreme, Alexandru ear din tinerețe și-a făcut de cap. S'a proclamat major prin lovitură de stat, neotînd sfatul bătrânilor, ci spriginindu-se ear pe puterea sulțelor și s'a căsătorit ștatul, ca în lumea întreagă nu s'a găsit care să-l apoahe.

Milan a pierdut bătălii, dar cel puțin ear scut dintr-o țeară săracă regal. A aiuns ear ceartă cu biserica și s'a desparțit de-o parte banii după-ge a dat țerii un moștenitor. Faptul s'au însă lica făcut pe toate a apoda, așa că încă de tinăr a avut țerii

ori-ce nădejde că sub dînsul are să se feri-cească, ear moștenitor era cât p'aci să pro-clame p'un oficer bețivan, pe Lunievița, cumnatul său. În cutia mesei sale de scris s'a găsit anume textul proclamației ce era să dea numind moștenitor de tron p'un păcătos ordinar, ear celor trei surori și fratelui al doilea al Dragei le asigura sume mari ca apanașiu. Se înțelege, toate acestea din vistieria și de altfel sleită a țerii. Trebuie să ștat cu zilele pe aici, să observi multe, dacă nu toate: să vezi armata prost îmbrăcată, încât ție-rușine par-că să te uii la bieții soldați, să vezi oficeri cu cizme rupte, să afli că zile de-arëndul soldatul nu vede decât pâne neagră, carne și fer-tură numai din Duminecă în Duminecă ori la sârbători; să afli că oficerii n'au fost platiti de mai multe luni, dar că din cele 13 milioane câte lasase în vistieria mili-tară (ca fond pentru zile grele), ministrul Atanazkovici, după ce Draga a ajuns regină s'au cheltuit, nu se știe pe ce, 9 milioane; să afli că în magazziile militare pe rafturi joacă șoarecii și nu-i soldat care să aiba două rînduri de haîne; să afli că administrația abea mai era ori era mai rău ca pe vremea Turcilor. Tot așa cu justiția și celelalte.

Să nu se uite apoi, că aproape nimeni nu mai era sigur de libertatea și viața sa, dacă îndrăzneai să critice faptele dela Curtea regală. Guvernarea se schimbau de azi pe mâine și în toate decidera o țemeie scrișită și ambițioasă. Dintre cei mai înmoși băbați ai țerii ștat-au grămadă în

căsătoria acestuia cu Draga; S. Iacsici, directorul ziarului „Stampa“, Liuba Jivcovic, actual ministru de justiție, S. Simici, directorul ziarului „Ustavna“ șipe alții, precum și pe țece oficeri.

Eată esplanția celor petrecute, eată de ce nu întâlnești în oraș om care să-l regrete pe Alexandru.

De altfel surprinzător e numai chipul cum a fost stârpită dinastia Obrenovici. De oficeri cari veniseră la Conac în fruntea trei regimente și a șeșe tunuri... Armata întreagă și-a călcat deci jurământul! Incolo, d'o sută de ani asta așa a mers în Serbia: nici un domnitor n'a murit pe tron și începutul omorurilor l'a făcut un Obrenovici, căci oamenii lui Milos Obrenovici au ucis la 1817 pe întâiul domnitor Caragegevic, ceea-ce s'a resplătit însă la 1868, când în ziua de 29 Maiu oamenii puși la cale de Caragegevicești împușcă în grădina Topciderului pe Mihail Obrenovici.

Tot la 29 Maiu a fost ciuruit de gloanțe Alexandru Obrenovici, pentru a se face astfel drum la domnie lui Petru Caragegevic, care are o singură mângăiere: stârpita fiind viața Obrenovicilor, rămâne fără rivali!

Am fost Sâmbătă la biserica în care e înmormântată perechea regală. O biserică mică, în mijlocul cimenterului St. Marco, la câpi-va pași de Conac (în dosul Conacului adică). Dela intrare în dreapta este

zeti", academicianul, etc. etc., — unde va merge el?

"Nagyot ütött botjával, a saját fejére", — ar zice un Petőfy. O.

Un fișpan slab.

È vorba de fișpanul Aradului, care dacă va mai sta mult în fruntea comitatului nostru, apoi ajungem într'un hal de plâns. În loc să se fi apucat să aducă oare-care înduiială în cele administrative, fișpanul Urbán Iván face politică, și slabă politică; în loc să se arate cum a făgăduit: drept și mână tare, face el singur cele mai mari hătăruți și a dat comitatul pe mâna fibraelor, cart își bat joc de oameni.

Așa s'a ajuns la vearsarea de sânge din Șepreus, așa s'a ajuns că în comitatul Aradului "legea, dreptul și dreapta-tea" au rămas cuvinte zise în vânt.

De fapt în administrație e o destrăbălare pe care o mărturisește chiar "Függelenség", despre care nu va zice nici un Ungur că spriginește pe Români.

La Galșa, de pildă, d'un an de zile nu e notar, ci lucrurile merg pe dos toate. Tot așa la Sinitea, unde mai bine d'un an se ține pe capul oamenilor un substituit Ungur, dar pe care nimeni nu voiește să-l aleagă.

Bieții sâtenți au venit în deputație la fișpan; li-s'a făgăduit dreptate, dar aceasta va fi întârziind de mirt pe unde! Fișpanul cel mult li-ar da dreptul să aleagă notar pe substitutul d'acum, pe care însă nimeni nu-l vrea.

Eată cum interesele unui om, părținit de mai marii dela comitat, se pun mai presus de binele obștesc și cum se calcă în picioare legea de chiar cel pușt s-o păzească!

Așa se face resmețita pe sate. Așa s'a ajuns la vearsarea de sânge dela Șepreus.

Și dl Iván tot nu vrea să prindă minte?

Inbulele episcopiei din Lugoj.

Duminecă s'a sărbătorit cu o deosebită solemnitate inbulele semicentenar a diecesei gr. cat. rom. a Lugojului.

Intreaga provincie mitropolitană gr. cat. română a fost reprezentată la acest inbule.

Blajul prin I. P. S. Sa mitropolitul Dr. Victor Mihályi, prepositul I. Moldovan Micu, canonicul Gavriil Pop și diaconul A. C. Domaș și Micu.

Oradea-mare prin prepositul Kóváry și canonicul Lauran.

Beiușul prin directorul Butean, profesorul T. Bulc, C. Ardelean, V. Dumbravă și A. Ghera.

o cruce de marmoră: a bunicei lui Alexandru. În stânga și dreapta acestora câte o cruce de lemn, cu inscripțiile: „Alexander Obrenovici" și „Dragina Obrenovici". Atâta, și nimic mai mult, arată că în cripta de desubt sunt înmormântați un rege și o regină pe care nu i-a plâns nimeni. Și nici la mormântul lor nu vine nimeni să zică vre-o rugăciune, să pună vre-o floare, ci eram în biserică numai noi, ziaristi veniți, din curiozitate, din toate părțile lumii să ne mirăm de ceea-ce vedem: un popor care nu jalește pe regele și regina împotriva căror oștirea a scos până și tunuri și după-aceia i-a împușcat fără milă, i-a aruncat pe fereastră, cum aruncă un stiv răscat gard.

E îngrozitor!

Și dimpotrivă: cu dragoste sunt primiți, pretutindeni unde se arată, oficerii cari au stăruit dinastia Obrenoviciilor... Cel, care a tras întâiul glonț, e socotit ca un erou și nu-i p'acel poveste azi mai, cu drag ascultată decât cea despre omorirea Dragei, care înbrățișată de tinerele său soț a căzut sub ploaia de gloanțe...

O răsunare sâlbatică a unor păcate înfiorătoare.

Russu Știrianu.

Aradul prin protopopul George Telescu.

Clujul prin protopopul Dr. E. Dăianu. Dintr-o oaspețel mireni am observat pe: Iosif Vulcan și Dr. C. Papp din Oradea-mare, Fr. Bossu-Longin din Deva, Dr. Gavriil Suciu din Hațeg, Dr. Ștefan C. Pop din Arad, Petru Călcunariu din Orșova, Dr. St. Erdélyi din Orăștie, N. Antal din Bocșa, Mihail Bontescu din Hațeg, Dr. Damian din Deta, Dr. St. Șincăi din Ciacova, T. Stanca din Cacova, Dr. Mureșan din Beiuș, Dr. I. Mariș din Sighet, Petru Mihályi, deputat dietal, fratele metropolitului, Dr. Mureșan din Orăștie, I. Simionăș din Deva, Dr. Tamaș, din Hide și mulți alții a căror nume ne scapă.

Sărbările au început de Sâmbătă seara cu primirea Mitropolitului Mihályi la gară, care a sosit la 6 ore seara cu trenul de cătră Iliu.

O multime imensă aștepta pe peron pe înaltul prelat. Când s'a coborât din tren a fost salutată de comitele suprem Pogányi la care I. P. S. Sa a răspuns foarte afectuos.

Conducându-l pe peron a fost salutată mai întâi de P. S. Sa episcopul Radu și apoi de primarul Marsovszky. În timpul recepției se oprise puțin ploaia, care a fost început torențial și I. P. S. Sa aclamat de public s'a dus la reședință.

Seara a avut loc în onoarea prelaților o splendidă retragere cu torțe la care a colaborat și corurile din Lugoj, Coștaiu, Bocșa și Oravița. Pe balconul reședinței apăruse I. P. S. Sa Mitropolitul, episcopul Radu, comitele suprem, vice comitele, deputatul Patyáossky și alții.

După cântare de pe o tribună improvizată dl Fabius Rezet a rostit un înflăcărat discurs binevenit pe prelați.

I-a răspuns episcopul Radu în termeni cari au produs multă însufățire. A adus omagii poporului, care înfruntând prigonirile din veacuri, a păstrat nestrămutată credința sa în Dumnezeu, asemenea limbă strămoșilor veniți din eterna cetate a Romei.

Duminecă dimineața la 8 ore s'a celebrat serviciul divin.

A pontificat I. P. S. Sa Metropolitul asistat de Episcopul de prepositul Moldovan și Kóváry, de canonicii G. Pop și Lauran toți protopresbiterii prezenți numeroși preoți și 4 diaconi.

S. Sa Mitropolitul Mihályi făcând istoricul celor 50 de ani ai existenței Diecesei.

La 12¹/₂ ore s'a ținut în biserică eatedrală sub prezidiul canonicului Ioan Boros sedința festivă a ambelor reuniuni învățătoarești din diecesa Lugojului.

La 2 oare s'a servit banchetul iubilare în sala frumoasă împodobită a hotelului „Regele Ungariei" la care a asistat afară de arhiepiscop și numeroși reprezentanți ai autorităților vre-o 150 persoane.

Toastele oficiale au fost: a Mitropolitul pentru Papa Leon și pentru Regele Apostolic, P. S. Sa episcopul pentru Mitropolitul; s'a vorbit pentru guvern, armată, episcopia Lugojului etc., iar afară de program a vorbit dl P. Călcunariu pentru biserică gr.-or. română și dl Cerna pentru tata P. S. Sale episcopul Radu, care de asemenea se afla la banchet.

În același timp s'au mai intrunit și la altă masă în sala hotelului „Concordia" fiind sala dela „Regele Ungariei" prea mică pentru a putea încapa pe numeroșii oaspeți. Și aici a dominat o dispoziție veselă și animată.

Seara a avut loc concertul corurilor care a intrunit un imens public iar după concert dans care a durat până în orele dimineții.

Luni cu trenul de dimineața I. P. S. Sa Mitropolitul Mihályi cu întreaga suită s'a întors la Blaj.

Alegerile din Germania.

La 17 Iunie s'au întemplat în imperiul german alegerile pentru dieta imperială. Alegerile au avut rezultat neașteptat. Agrarii au fost frânți pe linia întreagă, liberalii au pierdut, iar socialiștii s'au înțărțit în mod însemnat. Nici chiar socialiștii nu s'au așteptat la așa învingere.

Până la 5 ciasuri se cunoștea rezultatul a 351 alegeri. Au fost alți 72 conservatori, 51 socialdemocrați, 25 conservatori 11 poloni, 6 aliașiani, 5 național-liberali, 4 imperialiști, 4 afară de partid. În 168 cercuri se va face balotaj, la care vor lua parte 36 conservatori, 110 socialdemocrați, 10 liberali și 12 de diferite nuanțe.

Socialdemocrații până acum au câștigat 12 mandate noui, pe când celelalte partide toate au pierdut mandate. Socialiștii speră să mai aibă la balotaj vre-o 30 de mandate. Semnificativ e, că în Berlin, capitala imperiului, socialiștii au câștigat toate mandatele, pe când la alegerile trecute avuseră numai 3.

La 9 ciasuri seara rezultatul a 374 de alegeri era 29 conservatori, 82 din centru, 53 social democrați, 14 poloni și 24 din alte partide. În 172 cercuri se va face balotaj. Aici socialiștii sunt angajați la 117 mandate.

Acest rezultat a produs pretutindeni cea mai mare senzație.

Regele Serbiei și domitorii Europei.

Noul rege al Serbiei Petru Carageorgievici, a adresat M. Sale Francisc Iosif telegrama următoare:

„Mă grăbesc a comunica M. Sale alegerea mea de rege al Serbiei. Ales prin hotărîrea unanimă a senatului și scupcinei, vreau să reiau tradițiile tatălui meu și speriez, că voi aduce țării mele libertate și fericire. Cu tot respectul mă rog de M. Ta să mă vrednicești și pe mine de simpatia, care ai manifestat-o tatălui meu până la moartea lui. Dacă M. Ta te vei îndura a mă părțini cu simpatia asta, îmi vei ușura împlinirea noilor mele datorințe. Intenția și convingerea mea e, că o voi merita".

La asta M. Sa a răspuns prin următoarea telegramă:

„Mulțumindu-ți pentru comunicarea binevoitoare despre ocuparea tronului, țin mult ca numai decât să te asigur despre deplina mea simpatie și dorința mea, că mulți ani să domnești în fericire. De Dumnezeu, să poți satisface cu succes nobilul chiemări și să redai țării frământate regi de

și cinstea, și s'o pui din nou în picioare după căderea adâncă, suferită în ochii lumii civilizate în urma crimelor perverse din zilele din urmă. În împlinirea acestei misiuni, M. Ta poți conta la spriginul și prietănia mea, și poți fi asigurat, că și mie, tocmai ca și M. Tale îmi zace la inimă susținerea și întărirea raporturilor prietănești ce de mult există între țările noastre".

Principele Nichita, d-nul Muntenegrului a salutată suirea pe tron a lui Carageorgievici, care este ginerele său, în chipul următor:

„Ne închinăm nasinte dreptății sublime și nestrămutate a datătorilor de coroană ear pe tine scumpul meu ginere te salut pe tronul strămoșilor Tei. Trimis urările mele și felicitare Serbiei întregi. În primul rând însă acelor viteji ai Serbiei, cari în persoana nepotului lui George Negru au aflat pe cavalerul din seminția cavalerescă, cu care împreună s'au poartă renoi vechile virtuți, prin cari au eluat libertatea și neatrănarea Serbiei. Urcarea ta pe tron, care înseamnă noroc, o salut acum sârbimea toată dela Dunăre până la Mare, care era plină de îngrijorare pân'acum. Îți poftesc, să domnești fericit și umblând pe căile lui Dumnezeu. În exilul tău greu și nu din vîna ta îndelungat, și-ai câștigat experiențe și științe, cari acum toate le poți jertfi Serbiei tale scumpe, ca împreună cu tine să fie mare și fericită.

„Fondatorii caselor noastre regeste, George Kara și Daniil Vlădica vor trăi pentru vece în inimile sârbilor recunoscători. Scumpul nostru popor sârb le dă toarește lor mult și dragostea lui ni-o aduce și nouă și tronurilor noastre. Salut dreptății lui Dumnezeu, salute lor și salute poporului sârbesc. Comunitatea sentimentelor și sângelui nostru este garanța sârbimii, că prietănia nedespărțită dintre Serbia și dintre Muntenegru va lumina în vece și totdeauna și va sta sfânt și norocos spre existența poporului nostru. Pentru fră-

țietatea aceasta să roagă fiecare martir sârb. Deasupra acestei frățietăți, deasupra acestei bună înțelegeri dintre sârbi va viețeghia sufletul îngerosc al Zoritei mele, a soției tale, a cărei sânge și iubire s'au unesc pentru vece pe fiii tei cu al mei. Trăiască regele Serbiei! Trăiască ginerele meu. Dumnezeu cu tine. Nichita.

Osândirea asasinilor.

Ziarul rus Sviet din Petersburg, în numărul său din urmă se ocupă cu asasinii din Belgrad.

— Ce să zicem despre asasinii — începe Sviet. — Ori cari să fi fost motivele, dar oficerii, cari își asasinază stăpânul cel mai înalt, nu sunt oficerii ai unei armate creștine, ci ienicerii, pretorianii, trădătorii. Oficerii cari omoră o femeie și mai ales pe regina lor, nu sunt luptătorii ortodoxi, ci surdo-mușii seraiurilor vechi, cari aduc firul de mătăsă, cu care vreau să sugrum; lași, criminali, bastarzi. Sunt rușinoase detașările; asasinii perrerși seamănă cu barbarii sâlbatici. Cel din urmă vlătar al marelui Miloș s'a stâns. Conacul Obrenoviciilor va deveni acum conacul Carageorgieviciilor. Cu spirit parfumat vor spăla salele pătate, ca să alunge mirosul de sânge și cadavre, să șteargă urmele luptelor săngeroase... dar nu e în menț, cine să spele sângele de pe treptele tronului sârbesc. Fiți precauți! Sa strigă noul stăpân: Ușor lunct pe treptele pline de sânge".

În alt număr zice, că noul rege numai prin extradarea asasinilor se va putea apă de bănuiala, că a fost părtaș al conspirației. Dacă nu o va face, nici închipui nu se poate, în ce chip se vor desfășura raporturile Serbiei cu celelalte state.

Și ziarul german „Die Post" judecă oficerii din Belgrad peste măsură de aspru

dinari, cari merită pedeapsă de moarte, și înțelegem pedepșă că M. Sa regele României a abdicat de proprietatea regimentului 6, căci nu poate suferi ca o bandă de asasinii să poarte numele lui. Dar și noul rege va fi silit să se ocupe de banda criminală, căci dacă dă grație, va servi numai prilei la nuot fapte criminale. Asasinii pot fi siguri, că în străinătate nu vor găsi grație.

Ziarul „Neue Freie Presse" se plăge că ucigașii din Serbia n'au să fie pedepsii, cu toată groaza ce simte lumea întreaga de faptele lor.

„Viitorul ne va spune — adoagă ziarul — dacă s'a făcut bine să fie lăsați pedepsii".

Principalele ziare germane ca și cele engleze sunt furioase din cauza că ucigașii dela Belgrad nu sunt spânzurați.

Ziarul „Die Post" din Berlin scrie, că dinși ar merita ștreangul și că noul rege trebuie să-și înceapă domnia prin pedepsirea lor.

Presă vieneză și noul rege.

Toate ziarele comentază alegerea lui Petre Carageorgievici și înveșă dificultățile ce are de suportat noul Suveran.

„Fremdenblatt" constată că Puterile n'au nici un scrupul de opus la alegerea lui Petre Carageorgievici. Oficiosul vienez face urări că noua eră ce începe pentru regatul vecin să restabilească în sfârșit pacea pentru a se putea consacra prosperitatea interioară a Statului.

„Neue Freie Presse" asigură că Puterile vor recunoaște alegerea lui Carageorgievici. Tot de o dată acest ziar declară că Austro-Ungaria n'are a se amesteca în afacerile interioare ale Serbiei; va pretinde însă ca să fie ferită de uneltiri ostile chiar pe propriul său teritoriu. În această pricină, ziarul vienez exprimă speranța că Petre Carageorgievici va respecta această dorință și se va sili ca să o realizeze.

Care este și trebuie să fie atitudinea noastră?

După lupte grele și zguduitoare sfânta maică biserica ort. română din diecesă Aradului a dobândit, în sfârșit, liniștea așa de mult dorită, prin alegerea, întărirea, sfințirea și instalarea în scaunul episcopesc a Prea sfințitului Ioan Ignatie Papp, mirele ei.

Dela instalare și până în prezent, cei întâi chemați a-l judeca după cuvintele și faptele Prea Sfințitului Sale, suntem noi: preoții, învățătorii, inteligența și poporul dreptcredincios al eparchiei.

Mulțumim lui Dumnezeu, că nu putem înregistra decât fapte bune, înălțătoare, cuvinte puține, dar pline de duhul evangheliei lui Christos.

Și fiindcă pe densul Domnului Christos l'a împodobit cu podoabă "și ca unul mire i-a pus cunună", își ține de prima și cea mai înaltă datorie să și împodobească și lucrurile mi-reasa, scumpa maică biserica, după cum i-se cuvine ei.

Unul după altul venind darurile: frumosul clopot, daruit catedralei din Arad, apoi pentru renovarea acesteia suma respectabilă de 5000 cor.

Nu le reproduc acestea pentru că mi se pare că acestea sunt, întâi de toate, pentru că lumea întreagă a luat la timp cunoștință despre ele, al doilea: în fața chestiilor, ce mi iau voie a le atinge în acest articol, mi place să rețin anume ideea: *ca adresa, ce a trimis-o P. Sa municipiilor cuprinde adevăruri factice despre propunerea religiosității, moralității și culturii poporului încredințat Lui spre pășuire, prin urmare: că dela ziua instalării implicit prin faptele și cuvintele rostite de arhiepiscopilor, oficiilor civile, a sămăntinilor de cel mai înalt patriotism.*

Al car Episcopul la instalarea sa n'a vorbit ungurește! — A tostat pentru *Maiestatea Sa*, pentru comitele și v. com. comitatului Arad, românește! Va să zică: Barabás cu soțul D-sale nu vrea să ne-apropiem cu inimă unită de alții și fie-care în limba sa, frate să-l numească pe celalalt: ei vreau de-acum să avem buze maghiare și simțiri... cum ne place! Bravo! Tot o să venim la obârșie! Vom fi deci, de acum înainte: *Magyar ajku român!*

Ba nu zeu! Interesant ești d-le Barabás! Faci patriotism de vorbă, dar înaintea faptelor îți închizi ochii și nu le vezi.

Prea bine, dar până când, d-lor, să vă bateți joc de noi?

Episcopul v'a găzduit cu omenie, și, ca să fie sincer, din cuvintele inimii să-și scoată întregă simțire și grațitudine, a tostat pentru Imperatul și regele patriei, ca patriot bun ce este, în limba maicei sale.

De-asemena a tostat românește pentru căpeteniile comitatului. Chestia e simplă și logică.

Barabás însă cu soțul *ejusdem farinae*, atât din Arad cât și din Oradia (unde însă kossuthiștii s'au blamat rău) nu-și bat capul cu adevăratul patriotism, ci intoleranți și soviniști cum sunt au ținut să și răzune contra capului bisericii noastre prin răspunsul ce a îndemnat să-l dea „congregația iudească” a Aradului, la adresa episcopescă despre instalare.

Să ne răfim nițel cu dl Barabás și să răspundem municipiului cu calmitate și sânge rece.

Episcopul nostru e român și ortodox. În calitate de așa și pe baza legilor statului chiar, trebuie și il este îndreptățit să vorbească oficial în limba română!

Maiestatea sa este părintele Statului nostru. Toate poposirea sunt fii

sei iubiți din această patrie. *Egala îndreptățire* înseamnă că toți cetățenii patriei avem aceleași drepturi, și natural, aceleași datorințe.

Depășit-a Episcopul nostru marginile firești, ori pe cele legale când a tostat pentru Maj. Sa românește? Nu-l limba mea tot asemenea înaintea Msj. Sale, ca și a D-Tale, d-le Barabás?...

Comitele suprem și vice-comitele comitatului nostru n'au cuvânt să se simtă atinși pentru graiul românesc și din alte motive.

Întâi de toate: marea majoritate a comitatului ce reprezintă, sunt românii. Căpeteniile comit. nostru au făgăduit, că în seamă de justele noastre drepturi și aspirațiuni, că, mai ales, vor contribui din toate puterile să se respecte legea. Căpeteniile noastre, așa dar, n'au venit între noi cu gânduri dușmănoase. Asta era la început. Pe încetul însă soviniștii s'a furiaș și la Măriile lor, așa că avurăm prilejul să ne plângem contra atitudinii avute cu prilejul discuției asupra limbii românești. La masa episcopului însă atât Măriile lor, cât și ceilalți neromâni și neortodocși, au fost să și manifeste sentimente de bucurie, ca niște personajii remarcabile din societatea cultă arădană.

Manifestarea sentimentelor e sinceră, naturală și caldă.

Cine nu Te vrea, dacă-l om odată, ce ține la sine și are cultura inimii, nu vine la masa ta. — Cinste excepțiilor, — dar să vii tu la masa episcopescă cu gând să gratulezi — oficios ori ne-oficios nu împoartă — și în urmă să-i bănușii buna credință, ba încă mai mult: să-i spui în față că nu te gratulez, ci te urăsc; uite, iubesc de cutare, — dar de mâncat bine, de beat șampanie de ce n'aș pute-o face, — că m'ai chemat?! Al asta înseamnă condescendență, e nobleță, cavalierism... manieră socială europeană!

Inzădar te-ai trudit în dietă D-le Barabás și puseși la cale insulta la adresa Episcopului nostru, că din noi tot nu-l face d-ta și ceilalți tovarăși patrioți în sensul D-tale! Unguri, dau parola, că nici odată n'o să fim!

În religiositate, moralitate și cultură, trei concepte mari ce cuprind viața sufletească a omului, residă patriotismul. Să mor, dacă trebuie pentru tron și patrie, cu suflet înălțat de legea mea, care-i românească, de moralitatea, care mi-o dictă legea și de cultura etnică, proprie ființei și neamului meu!

Tot astfel rezonază și bunii maghiari în raport cu densii fără reclamă și terorism.

Dovadă e primăria și viceșpanatul Timișorii și Orăziei! Cetește D-le Barabás, adresele acestor oficiali și vezi urbanitatea!...

Rămânem deci înțelegși: Episcopul nostru prin religiositatea, moralitatea și cultura propagate cu graiul și mai ales, cu fapte reale a săvârșit cel mai curat și înalt patriotism.

După toate acestea: Care este și trebuie să fie atitudinea noastră? Să protestăm energic preoții, învățătorii, inteligența și popor, contra celor care au lovit în demnitatea bisericii noastre și ori unde ni se dă prilejul, în marginile legale și constituționale, — să le dovedim, că nu vrem să fim terorizați și nici insultați de nimeni.

Toată suflarea românească să țină mine pe marele nostru amic Barabás, și să-l aibă în evidență la vremea sorocită.

Nici o iotă să nu mai lăsăm din drepturile noastre înscrise în lege și să pornim, urmăr la umăr, alături de Episcopul nostru în toate acțiunile, ce sunt menite a înălța conștiința și mândria națională în noi!

D-le Barabás! Îți mulțumim pentru grija ce ne-o porți, ca să fim pururea români voinici și nelnfri-cați. — Urmează înainte și-ți vom păstra memoria în veac!

Pr. Al. Muntean al lui Vasile.

IOAN BRĂTIANU.

(Urmare).

La 1848

La 11 Iunie, el este numit secretar al guvernului provisoriu; tot-d'suna pentru acțiune și rezistență, el cere neconținut ca Românii să se pregătească și să se opună încercării de ocupare a Rusiei până ce opinia publică a Europei — liberală și naționalistă în acel moment — va putea fi interesată la cauza noastră.

Părerea lui, ca și a celor ca și densul încredătorii în puterile de viață ale poporului român, este însă copleșită de nehotărârea și temerile onora din membrii guvernului provisoriu.

La 30 Iulie, fiind trimis la Focșani, spre a se încredința dacă armata rusă intrase în țară, după cum se svonise, el găsește, când se întoarce, guvernul provisoriu fugit în munți, la Rucăr; deși singur în București, el ridică poporul în masă, înălțură guvernul din nou format și rechemă guvernul revoluționar din 11 Iunie. În tot timpul acestui guvern, el este oratorul iubit și ascultat al poporului; el îl însuflețește, îl sfătuiește și îl liniștește; el îndeamnă pe toți la înfrățire pe câmpul libertății de la Filaret.

La 11 August 1848, Ion Brătianu este numit șef al poliției Capitalei, funcțiune în care rămâne până la înăbușirea revoluției și exilarea guvernului național.

În Septembrie 1848, el este închis, împreună cu membrii guvernului, de Fuad Effendi, în câmpul de la Cotroceni; apoi condus, cu toții, la Dunăre, unde sunt trimiși pe o ghimie în sus.

1852—1864.

Autorizat să se întorcă în țară abia în Iulie 1857, Ion Brătianu vine să ia parte la alegerile pentru Divanul adhoc. Acțiunea lui se simte în aceste alegeri: el, republicanul, este acela care dă dovadă de mai mult tact și care face neconterit apel la înfrățirea tuturor.

În cursul dezbaterilor din Adunare, Ion Brătianu insistă mai cu seamă asupra necesității ca țara să fie unanimă în exprimarea dorințelor ei, formulate în cele patru puncte, și este raportorul Comisiunii de urgență asupra acestor puncte.

În același timp, la 1857, fondează împreună cu Rosetti Românul, la care este colaborator în chestiunile naționale și economice.

În 1858, Ion Brătianu este ales din nou în Adunarea legiuitoare, care alege de Domn pe Cuza-Vodă și realizează astfel de fapt unirea.

La 1858, este primar al Capitalei, iar la 31 Maiu 1860 intră ca ministru de finanțe în cabinetul prezidat de Nicolae Golescu, care însă demisionează la 13 Iulie același an: pe atunci, ministerele se schimbau din lună în lună!

Ion Brătianu face parte din Adunarea legiuitoare până la 2 Maiu 1864, când, în urma loviturii de Stat, nu mai poate fi ales.

În acest interval, deși în opoziție, el colaborează la toate actele mari și importante din acel timp, în care inițiativa parlamentară este foarte activă, căci ea aduce în dezbateri o bună parte din legile votate și tot ea provoacă și înlesnește formarea celor d'ntâiu ministere comune.

Ion Brătianu luptă în deosebi pentru organizarea armatei fără de care țara nu-și putea dobândi locul ce i se cuvenea.

Principiul lui este:

„Nimic de aci înainte nu va opri avântul nostru. Am reputat deja o mare isbândă: Europa a recunoscut că suntem un popor de 10 milioane de oameni, popor merit să lupte și să triumfe prin libertate. Locul nostru este însemnat în mijlocul națiunilor care constituiesc republica europeană; este datoria noastră să-l dobândim.”

Aceste cuvinte, scrise la 1857 în „Memoire sur la situation de la Moldo-Valachie depuis le Traité de Paris” sunt criteriul care îl conduce mai departe.

El repetă, în toate cuvântările lui că perioada revoluționară a trecut și că datoria fie-cărui bun român este, nu de a dărîma, ci să zidească.

În ședința Adunării electivă din 18 (30) Iunie 1858, Ion Brătianu zice:

„Precum mai înainte eram inamic neîmpăcat al ordinului de lucruri în ființă atunci și declarat de anarhist, tot așa astăzi sunt conservator și amic al ordinului de acum. Acela era drapelul despotismului străin și de aceea eram anarhist, pe când astăzi suntem drapel de libertate și de naționalitate și sunt, prin urmare, inamic al anarhiei!”

Această epocă, puțin cunoscută în deosebte, este una din cele mai active și mai interesante de studiat, nu numai pentru că ea învederează pregătirea deosebită a lui Ion Brătianu prin studiile lui anterioare, dar și pentru că este străbătută de silințele lui necurmte de a propovădui, de a comunica celor-alții dorința de a cunoaște țara, de a lucra pentru densa.

În această necunoștință de țară, de origina și trecutul ei, pe care el le invocă mereu, vedea el sămînța nelcrederii în vi-tutea și viitorul poporului român.

De aceea, de la 1858—1866, Ion Brătianu publică, în deosebi, în Românul, diferite studii pline de gândirea profundă a faptelor din trecut și de nevoile viitorului pe care îl vede clar așternut înainte. El face bilanțul politic al anilor ce trec, recapitulează datele și evenimentele culminante, trage învățăminte din toate, expune situația politică a Europei, arată ce a văzut și a studiat, schițează și desvêlue tot ce este de făcut. Totul se învârtește însă asupra unui singur și neperdut din vedere scop! dezvoltarea și propășirea țării.

Atunci, când aproape nu se scia la noi ce este un drum de fer, el propune construirea de căi ferate pentru a înlesni transportul produselor țării noastre; pledează, încă din 1859, pentru înființarea unei societăți naționale de navigațiune pe Dunăre; cere, ca ministru de finanțe în 1860, organizarea unei Bănci de scont și circulațiune și prezintă un proiect de lege pentru concesiuni de căi ferate; cere în 1862, reducerea serviciului militar la 2—3 ani; propune înființarea unui Credit rural, exploatarea în regie a vâmlilor și salinelor, înființarea taxei de 1/2 la sută în folosul porturilor dunărene, suprimarea taxei de export, organizarea unui minister de lucrări publice, etc.

Acolo însă, unde el se arată mai cunosător și mai prevăzător, este în chestiunea împroprietării clăcașilor. Propusă la 1848, chestiunea n'a putut fi rosolvată atunci, din cauza retragerii proprietarilor mari din comisiunea întecmită în acest scop. Reîluată sub Cuza-Vodă, ea era plină de dificultăți și de pericole, căci putea da loc la o vrajbă și ură vecinică între micul și marele cultivator, între doi factori importanți ai aceluiași popor.

Una din preocupările de căpetenie ale lui Ion Brătianu era ca această chestiune, care trebuia rosolvată cu ori-ce preț să nu fie desleată contra unora pentru alții, ci cu consimțământul și mulțumirea tuturor.

Basat pe datele istoriei, Ion Brătianu susținea că clăcașul era vechiul proprietar al pământului pe care îl lucra; că nu era „improprietar” de făcut, cum cerea Mihail Kogălniceanu; că nu era vorba de regularea relațiilor de muncă între proprietari și clăcași, cum făcuse Regulamentul organic și Știrbei-Vodă, ci că trebuia numai ca sătenii să reintre în drepturile de altă dată, plătind proprietarilor o despăgubire.

Cu chipul acesta, se regula, nu numai dreptul foștilor clăcași la pământurile de muncă, dar și la pășunat, care a rămas în afară de legea lui Kogălniceanu.

Aci fu deosebirea de vederi dintre Ion Brătianu, de o parte, Kogălniceanu și Cuza-Vodă, de altă parte. Resistența și intransigența boierilor și a marilor proprietari a servit negreșit guvernului lui Cuza și au justificat în ochii tuturor improprietățile silită și necomplete făcute la 1864.

Ion Brătianu nu era un impulsiv; faptele lui, hotărârile lui în lunga lui viață politică, sunt rezultatul studiilor cărora își consacrase tot timpul și unei judecăți bine chibzuite. Numai astfel se poate explica vederile clare ce el avea asupra fiecărei situații și continuitatea în modul lui de a proceda. Temperament viu, el se pasiona pentru o idee, dar această pasiune nu-l făcea să piarză din vedere, nici calea ce trebuia să urmeze, nici piedicile ce avea să ocolească sau să înlăture, nici rezultatul final de obținut.

El, de și din copilărie era foarte muncitor; de și prin viața ce ducea, nu era absorbit de petrecerile ce luau tot timpul camarazilor săi de armată și de școală, totuși nu i se pare că știe îndejuns. Până la 1851, el nu publică mai nimic, de și urmasse deja cursurile lui Michelet, Quinet și a întregii pleiade de istorici liberali și naționaliști, de și își petrecea zilele urmând cursurile și nopțile cetind. Chiar la 1851, în primele sale articole, nu se găsește destul de cunoscător ca să poată scrie pentru marea cauză ce apăra. Cu toate acestea, în chiar cele dintâi scrieri ale sale publicate în Republica Română, se vede un spirit cultivat, nu unilateral, lucruri studiate.

În afară de studiile științifice propriu zise, pe cari le făcuse la început ca militar în școala de stat-major și al căror spirit a influențat tot-d-a-una modul lui de a raționa și a expune, Ion Brătianu s'a dat în deosebi studiului istoriei. În timpul când a fost închis de la 1853 la 1857, el a continuat în bibliotecile Parisului studiile începute la cursurile lui Quinet și Michelet. În expunerile ce face, în scri-

erile sale ulterioare, se regăsește omul care a studiat istoria neamurilor, care a știut să sintetizeze principiile generale ce conduc viața lor și care a căutat să tragă concluzia necesară pentru ceea ce era trebuincios țării noastre. Bilanțurile politice ce publică în 1859 și 1860, în ziarul Românul, sunt probele cele mai bune de cunoștința ce avea nu numai de trecutul popoarelor europene, dar încă și de situația momentană relativă a fiecărei națiuni.

(Va urma).

Primirea lui dr. Vlad în Orăștie.

Cu flori și ramuri verzi, cu tineri călușeri în costume naționale purtând brăul tricolor, și cu popor în haine de sărbătoare, în mijlocul unei însuflețiri cum numai rar vezi, primit a fost la Orăștie a doua zi de Rusalii primul deputat român cu program național, ieșit din urna bravilor grănițari dobreni, ca întâiul lor deputat național român decând e era constituțională (că totdeauna deputat strein scotea administrația!), și ca întâiul deputat scos anume ca să facă începutul bine sunător al activității, după era prea lungă de pasivitate în politică noastră românească!

Tinerimea din Orăștie a arangeat primirea lui. Frumoasa casă cu etajiu și balcon a dlui Mihailă, unde Dl Dr. Vlad își are locuința, a fost frumos împodobită cu verdețură, iar balconul acoperit de o pânză albă încadrată cu frunză verde și pe mijlocul ei scris cu litere tot de frunză verde: „Trăiască Dr. Vlad noul deputat”.

Dela casa dinsului apoi în lungul drumului țării, pe pereții erau lipite placate trandafirii cu litere mari: „Trăiască Dr. Vlad, deputat dietal”, ba și din oraș încolo până la gară pe stâlpii de telegraf aceste placate strigătoare atrăgeau plăcut privirile, par'că strigând și ele cu mulțimea sau smulgând mulțimii aclamări noului deputat!

Încă cu o oră înainte s'au adunat trăsurile la școala română formându-se convoiul de primire.

Au plecat apoi la gară și acolo s'au arangeat în ordinea cum să vină. Mulțimea ce epuse cu ete a inundat peronul.

Când tranul accelerat intră în gară și noul deputat să dădu jos, întreite „să trăiască!” îl primiră, în vreme ce tinerul universitar Romul Boca, jurist, îmbrăcat în costum de călușer, cu căciula a la Mihail Viteazul și cu eșarpă tricolor național peste pept, pășind în calea deputatului îi oferi o mare cunună de lauri, de al cărei vîrf

din sus atârnav 6 funde colorate, 2 roșii, 2 galbene și 2 vinete, și scris pe una roșie: „Să trăiești la mulți ani!”, pe una galbină: „fiu iubit” și pe una vînată: „al Națiunii!” — Dl Boca predând cununa rosti câte-va cuvinte de felicitare în numele tinerimii bravului ei reprezentant, care asvărindu-se în o luptă mare și grea, vine azi biruitor acasă! Puternice „Să trăiască!” subliniază vorbirea d-lui Boca. Dr. Vlad mulțumește emoționat, declarând că privește această manifestațiune ca făcută nu persoanei sale, ci ideii care a triumfat în alegerea dela Dobra!

Și gara răsună de puternicele „Să trăiască!” ce-i acopăr cuvintele.

Pornim apoi spre trăsuri.

Deputatul Dr. Vlad ia loc în trăsura primă, trasă de 4 roibii frumoși — e trăsura Doamnei Ana Adamovici din Bobalna, care a pus-o anume la dispoziție — doi cai negri, doi porumbii. Cu dl Dr. Vlad ocupă loc în trăsura dl D. David, și dl Dr. Aurel Oprea, care ține cununa de lauri.

În trăsura a doua, trasă tot de 4 cai mândri — sunt caii dlui V. Orbonaș și ai dlui Dr. Dobo — ocupă loc președintele clubului electoral din cercul Dobra, dl Aron Munteanu, cu fratele deputatului dl locotenent Vlad, în civil, și de aci încolo câte-va trăsuri cu dame române ieșite spre primirea deputatului, apoi foarte lung convoiul de trăsuri cu domni, din loc și jur, și cu popor, de tot 65 de trăsuri împodobite cu frunză verde și cu nuntași cu voe bună!

Ear în fruntea convoiului merg călușerii români din Orăștie, călare, în costumele lor frumoase, cu căciulile lui Mihail și cu eșarpele tricolore! Ear pe lângă trăsuri, pe ambe laturile, flacăi călărăși în port de sărbătoare, și cu brâna tricolor, — 54 de atari călărăși!

Era un tablou măreț acest convoi, — o adevărată aducere triumfală a celui ce la primul seantă a scos așa de frumos biruitoare ideea pentru care s'a asvêrit în luptă!

Și dacă națională a fost lupta, națională a fost primirea!

La capul orașului, o poartă de triumf aștepta pe deputat și mulțimea de peste 2000 oameni, popor din loc și din satele vecine, cari, ne mai avînd trăsuri, aci au așteptat convoiul. Când sosiră călușerii încunjurînd trăsura deputatului, miile de glasuri zguduia vîzduhul cu puternicele lor „Să trăiască!” și miile de pâlării și năfrâmi să fălăiau în vîzduh salutînd pe biruitor!

Convoiul înainte apoi încet, în pas,

cu marea de popor în jurul său și în mijloc de nesfîrșite aclamațiuni!

Ajuns la locuință, în piața Poliției, la poartă deputatul e întâmpinat de președintele clubului politic românesc din loc dl Nicolau Vlad, care îi zice, că nu numai ca președinte al clubului își face o datorie în întâmpinându-l și felicitându-l, ci și ca om din generația mai bătrînă cu drag îi ese în cale, gratulându-l la isbînda primei lupte constituționale și legale ce a dat cu soții săi tineri, ca reprezentanți ai curentului tinerec pornit în anul din urmă. Ca la biruitor, îi predă în semn de bună apreciere o cunună de stejar, semnul biruitorului, dorindu-i să trăiască la mulți ani!

Mii de „să trăiască” răsuna și muzica intonează câte-va acorduri solenne!

Dr. Vlad urcă treptele. La intrarea în casă d-na Anastasia de Orbonaș îl felicită și-i predă din partea damelor române Orăștience un splendid buchet de flori, cu fundă albă de mătăasă! Emoționat Dr. Vlad îi mulțumește de gingașa atenție a damelor române. Apare apoi pe balconul casei și inspirat și mișcat de aceste vii manifestațiuni, rostește un viu discurs de mulțumire fraților săi Români și surorilor Române, accentuînd că vede în aceasta primire, o primire triumfală a curentului pe care d-sa îl reprezintă și care în lupta dela Dobra a cucerit prima redută! E conștiu, zice, de greutatea situațiunii sale și de misiunea ce-l așteaptă, dar' în însași aceste vii manifestațiuni pe cari le află aici tot așa de aprinse ca și la Dobra, află garanța, că acest curent se va ridica în cel mai scurt timp cu putere covârșitoare și va face ca nu multă vreme să stea singur reprezentant național român în parlament, ci să-l urmeze i. că numărul recerut de soți, ca apoi toți împreună și dînd mîna cu reprezentanții celorlalte popoare soațe în suferințe, să poată lupta acolo cu deplin succes pentru triumfarea cauzei poporului pe care îl reprezintă!

Mulțumește de nou de înălțătoarele manifestațiuni, — în vreme ce marea de popor ce umplea piața din dungă 'n dungă, îi răspunde cu povoi de ovațiuni și urări „să trăiască!”

Retrăgându-se dl deputat, voci din public strigară:

— „Să auzim pe președintele clubului electoral dela Dobra!”

Și dl Aron Muntean, președintele numitului club, apără pe balcon spunîndu-ne radios de mulțumire, că ei, Dobrenii, sunt fericiți a fi dat prima probă de foc cu succesul cu care au dat-o! Dar' și sunt mândri de alesul lor, în care vîd pe omul iubit de o lume întreagă, — dovadă strălucită

Zece ani.

(1893—1903).

Stăpîni pe-o lume de gândiri
Frumoase, n'atrăpate,
Teseam din visuri fericit
Cu zine și palate,
C'aveam matura 'n busunar
Voioși din cale-afară;
O fire bună de strengar
Și 'n inimă primăvară...

Rupsesem vîlul lung, cernit,
Din școli — și profesorii
Îndată dulce ne-au vorbit
Ca tații cu feciorii!
Mirași priveam în fața lor
Și 'n ochii plini de lacrimi...
— Ce să însemne — atîta dor
Cînd vî scăpați de sarcini?

Dar cînd să vină ciasul greu
Și trist al despărțirii
Voi știți și bunul Dumnezeu
Ispitele iubirii:
Ne-am pomenit, că nu ne știm
Nici cugetul, nici vrerea,
Părea, că 'n focul ne topim
Cum ne ardea durerea!

De-atunci sunt zece ani trăiți
La școala vieții, unde
La profesorii 'ndușmăniți
Cu greu le știu răspunde...
Și chiar de știu întemplier

V'o lecție repetată:
Ear strig'atunet cleveitor,
„Secunda e rîsplată!”...

Prieteni, da, să 'mbie mulți —
Ca groapa să ni-o sape;
Și vin d'ei proști, și vin d'ei culți
Cum pot la moară 'ncepe...
Dar ochii nevinovați, seninil,
De prietin, frate dulce,
N'om întăliu printre străini
Ori unde de ne-om duce!

O, cum să nu 'nșeleg atuncl
De ce-'l Beiușul soare,
De ce străbatem vâl și luncl
La mândra sărbătoare!
Ni-e dor o clipă să-I răpim
Vieții svînturate,
În dulci visuri să prăpădim
Iluziile-adunate...

Să descriem din stînl plin
A dragostei cămară,
Să mai uităm dureri și chin
Din proza ast'amară.
Haidem, haidem prieteni iubiiți
Că-'l zi de sărbătoare,
Ne chiamă codrii înfrunziți
Cîmpiile în floare...

Presot. Al. Muntean.

Pe colina...

Pe colina înflorată
Pasărele cântă-n cor,
Eu pe valea rourată
Rătăcesc purtat de dor.

Pasărele nu pot face
S'adoarmă năcăzul greu,
Dacă floarea care-'m place
N'o mai vîd în drumul meu.

Suferă dar inimioară
Până poți, că-'n chinul tîu,
— Să-'ți porți soartea mai ușoară
Te însoțesc fidel și eu!

Cuvin. A. Topan.

Epurele.

— Legendă —

Scăpat odată din școală și de băștile dascălului și a murașă care după cum v'am spus), cu ori ce preț vre-a să-l facă om cărturar, pe când era încă „pui de acin”, și devenind ce-'l azi, trăind pribeag și tot cu frica în spate, neplăcându-l de a sa inimă, care la ori-ce șgomot mic și zuzuit de frunză îl pune în fugă și că în lume nu-l nimic care să-l poarte și lui cât de puțină frică, odată întîlnindu-se cu Dumnezeu epurile îi zise:

— Doamne! În toate vietățile pămîntului ai sădit pe lângă mai multă ori mai

puțină frică și barem o scînteia de îndrăzneală, un pic de țarie de inimă, numai inimei mele n'ai sădit decât frică și ear frică, și, pe când de toate vietățile este cineva de se teme, de mine nu se teme chiar nime, și eu mî tem și de o frunză uscată, dacă 'm cade pe cap! Dar dacă am ajuns să trăiesc departe de părinții mei și să pribegesc, ia din inima mea barem un strop de sânge rîu și fă ca și de mine să se teamă cine-va.

Făcîndu-i-se lui Dumnezeu milă de el îl asigură, că și de el va să se teamă și încă multe vietăți și-l trimise cu pace.

Abia plecă epurile cînd Dumnezeu călcînd p'o scoica scoica poartă și din ea răsară căta frunză și căta eaibă broaștele, ear epurile o luă pe tălpășiță și hal, mai amar și mai cu frică decît ca pîn' act.

Dumnezeu făcu beții și în ele așeză broaștele și le pusă glas în gură și începură a croncăi pare că a osînda epurilor...

Ajuns între niște bălți, epurile de groaz broaștelor vîind a-și face moarte voi să sară în apă să se încece și cercînd unde ar fi mai adîncă apa se repezi unde erau broaștele mai multe, și în apă si pe termure, că period să fie îmbucată să ajungă flo-căreia, ca astfel să fie ceartă pentru el între broaște.

Cînd fu epurile în marginea bălții, și dicat în două picioare, vîind să se culce cu capu 'n jos, să nu-și vază perirea, enlege dacă pot, broaște din fundul bălții!

Broaștele nu se iviră nici după-ce-și veni în fire bietul urechilă, care după-ce-

1) Vezi „Rev. Ilust.” broș. 12 din 1899.

primira ce concetatenii săi îi făcure și aici acasă!

Să trăiască! Să trăia că! — coperiră și vorbirea dlui Aron Muntean. După care lumea începu pe încetul a să risipi, iar mulțime de domni și doamne urcară în locuința deputatului, felicitându-l și deosebit, personal, la alegerea sa.

Sara a fost o improvastă convenire în hotel „Central“, unde s'au ținut mai multe toaste de d-nii: Preot Moța pentru reprezentanții Dobrenilor; Aron Muntean din Dobra și P. Blaș din Ili; Dr. Vlad pentru reînălțarea causei naționale; Dr. Iacub Pop. adv. (Deva) pentru damele care așa frumos și-au manifestat și azi delicata lor atenție pentru mișcările naționale; Ioan Branga pentru popor, Iulius Ioanovici pentru biruința zilei, etc.

A fost o animație, cu muzică frumoasă, până la orele 12, când dl N. Vlad a închis festivitatea și ne-am dus veseli acasă.
(„Libertatea“).

„Cartea de învățatură“.

Manualul d-lui Iuliu Vuia.

„Vitia, non scolae discitur“
(Urmare).

Incât despre: prăsirea vitelor cornute, a cailor, porcilor și a vermilor de mătasă, cari sunt tractate în capitole întregi, pun în curat pe ori și care econom, cu cele mai nouă experiențe despre parăsirea vitelor.

Conspectul materiei dela prăsirea vitelor ni-l prezintă autorul astfel: Partile corpului, colorarea, mărimea și rasele. Care rasă de vite cornute să prăsim? Când se prind vitele în jug? Ingrijirea vacii de fatat. Fătarea. Sugerea vițelului. Creșterea vițelului înțercat. Nutrirea și ingrijirea vitelor cornute. Folosul vacii. Ingrijirea vitelor cornute. Morburile vitei cornute: durerea de gură și unghii. Colica sau umflarea vitelor.

Și când ne ougetăm câte servicii salutare face creșterea vitelor, ce isvor de venit mare sunt ele pentru țeranul nostru, — nici că suntem în stare, a lăuda munca și cunoștința de cauză a dlui autor, când ne prezintă și acest material interesant și bine tractat. Oh! de n'ar lipsi această carte bună din casa nici unui cetitor!

Din pomărit ni-se prezintă un număr mare de bucăți; cele mai frumoase cunoștințe despre cultura acestui ram economic, începând dela

aduse aminte de fagăduința lui Dumnezeu și mulțami pentru iuima vitează... ce-l dăru și pentru-că i-a pus sub frică neamul broșteșc.

De atunci epurile nu se teme barem de broște, de-ar fi acelea ori-cât de mari și de gura.

Vedeți dar, că „și de epure se teme oare cine“.
G. Bodnariu.

H A Z.

La examen:

Comisarul: Ce folos avem dela vacă?
Școlarul: Lapte, carne, pele, coarne...
Comisarul: Dar oasele nu se folosesc?
Școlarul (după ce i-a șoptit învățatorului):
Ba da, se dau țibuc.*

D na D., care împlinise cam de mult patruzeci de primăveri, se crede încă tinerică și are mania de-a se parfuma!...

— Este pasionată până la nebunie, zise una din amicele sale, — de toate extracturile tari: extract de ixra, extract de heliotrop alb, extract de fân cosit...

— E unul numai, pe care nu-l poate suferi, — întrerupse altă amică.
— Și anume care?
— Extractul său de botex!

Cuvânt stricat din nemțește „Zuback“.

sămănarea pomisorilor, modurile de altoire, cultura fie-cărui soi de pomi, cultura, pomăturile, morburile etc.

Vieritul este tractat cu osebită ingrijire, povețe practice și instructive, despre lucrările de preste an în vie; cultivarea viței americane; altoirea în losa coaptă, încolțirea altoilor în muschiu, altoirea în verde etc.

Valorisarea, împachetarea strugurilor, păstrarea peste iarnă ș. a. Manipularea vinului. Pivnița și casa de tescuit, ingrijirea vaselor, culesul, prepararea diferitelor soiuri de vinuri, fermentațiunea, manipularea vinului după ferbere, tragerea vinului etc. Insoțiri de vin sau pivnițe.

Pe lângă numeroase bucăți ca: — valorisarea produselor economice. Institute de credit. Insoțiri de lapte, etc. Asigurarea produselor. Asigurarea animalelor — menite de a desțepă în țerănime spiritul de insoțire și valorisare a produselor sale ne prezintă dl Vuia un interesant și foarte folositor codice al legilor economice ca: Cassa de ajutorare a lucrătorilor economici (Art. XVI. 1900). Legea sanitară pentru animale. (A. VII 1888). Legile despre reconstrucția viilor. (A. V. 1896). Matriculele de stat. (A. XXXIII 1894). Legea pentru economia câmpului. (A. XII. 1894). Legea despre falsificarea vinului. (Art. XXIII. 1893) șcl.

Pentru cultura femeii române, — cu carea noi nu ne prea putem lăuda — ne prezintă autorul un material instructiv și de prima necesitate, adevărată bibliă a femeii române. Așa a tractat din *legumărit*: Legumele de grădina și de câmp. Alegerea locului pentru cultura legumelor. Pământul pentru legume și lucrarea lui. Gunoirea. Cultura schimbătoare. Alegerea sămânței. Sămănarea și creșterea plantelor în patule și în liber. Ingrijirea plantelor. Mai multe specii de plante pe un strat. Udatul. Culegerea legumelor vara și toamna. Păstrarea legumelor în pivniță sau cameră și în liber.

Urcarea legumelor. Cari legume le putem prăsi pe câmp și cari numai în grădina? Pat cald. Salata, morcovii și pătrânjeii. Țelerul. Varza creastă. Calarabe. Ridiche. Hireanul. Ceapa. Aiul. Paradaisele. Castraveții. Curcubete, lubenițe și pepeni. Ardeiul, fasolea, mazărea. Fragi de grădina. Lucrările de peste an în grădina de legume.

Manipularea laptelui, încă este un ce pe care poporul nostru nu pune așa mare pond dar de carea ocupându-ne, ne-am mira câte foloase putem avea după el; această parte a manualului său — dl Vuia — ni-o dă așa:

Formarea laptelui, părțile constitutive și proprietățile fizice ale laptelui. Laptele singuraticelor animale. Influența împreginărilor asupra calității și a cantității laptelui animalelor. Pe ce putem cunoaște vaca bună de lapte? Mulgerea vacii. Ingrijirea vacii. Stricarea laptelui. Manipularea laptelui. Falsificarea laptelui. Laptele smântănit și întreg. Smântâna acru și dulce. Laptele acru și brânza. Untul comun și untul de coaiu. Folosirea rămășițelor laptelui. Prepararea cașului. Insoțiri de lapte. Camera și recuisitele de lapte.

Prăsirea galițelor. Din acest prea folositor ram al economiei casnice ne dă autorul cunoștințe de o valoare deosebită în următoarele bucăți. Insemnătaea prăsirei galițelor. Soiurile gănelor. Soiurile curcelor. Soiurile găștelor. Soiurile rațelor. În crucișarea galițelor. Nutreământul galițelor. Cotețul și curtea galițelor. Cloacirea și scoaterea puilor.

Prăsirea gănelor. Prăsirea curcelor. Prăsirea găștelor. Prăsirea rațelor. Ingrășarea galițelor. Indoparea sau Ingrășarea de sine. Indoparea sau Ingrășarea cu mâna. Folosul galițelor. Morburile galițelor. Inimiciii galițelor. Prăsirea porumbilor.

Din *economia casnică*: Luminatul și materialul de luminat. Incălzitul și materialul de încălzit. Vesmintele. Spălătul, mangalitul, calcatul și împăturatul albiturilor. Materia vestmintelor.

Almicide. Materii animale: oaiele carnea, unsoarea.

Materii vegetale: Faina și pânea. Grisul, arpacașul și urezul gătit. Legumele. Poamele.

Materii mineralice: Sarea, oțetul zaharului.

Beuturi: Apa, beuturi spirituoase: berea, vinul, spiritul și rachiul. Cafeaua. Ceaiul. Ciocolada. Aromate. Mierea.

Pregătirea săpunului.

Socoteli în economia casei:

Preliminarul.

Dacă este vorba să fim sinceri, apoi trebuie să recunoaștem că femeile noastre române (economele) prea puțină comptabilitate posed sau de loc nu.

Di autor nu a trecut cu vederea aici această împregiurare sau rău, ei drept leuirea lui ne ofere în opul său și *socoteli în economia casei*.

(Va urma.)

I. Furdianu.

La susținerea disciplinei a școlii ce unelte sunt de lipsă?

(Urmare și fine).

5. Controla se face de regulă din partea protopopilor și a inspectorilor școlari. Controla trebuie să fie cât de severă. Pentru că nu e destul să intrăm în școală cu „căciula“ pe cap și să ne punem la masă și scriem pe ziar: „am vizitat școala atunci și atunci N. N.“ (cum face unu domn protopop din Bihor). Aceasta controlă se numește nulă. Cel competenți când controlează școala după părerea mea ar trebui să constate: să întrebe pe învățătorul respectiv mai înainte de toate ce studii și cât material a propus până atunci; din acelea studii și din acel material propus să întrebe apoi pe fiște care elev ca să se convingă, că oare întru adevăr propusu-s'a acelea studii și acel material și că oare ceea ce s'a propus până atunci toți copiii o știu? Să întrebe pe învățător despre primirea sălariului și dacă acesta ni-l primește regulat să facă pașii necesari ca să-l primească regulat. Să întrebe pe învățătorii că copiii frecventează regulat școala? și dacă aceștia nu frecventează regulat și în privința aceasta să facă numai decât pașii necesari.

6. Examenele le putem clasifica de două feluri: momentane și sărbătorești, respective finale.

Examenle momentane se țin atunci, când cutareva autoritate superioară vizitează școala. Un astfel de examen stă din aceea, că ori vizitatorul ori învățătorul întreabă elevii din materialul propus până atunci. Învățătorul cu aceasta ocaziune trebuie să se arate complăcant: să arate vizitatorului ce studii și cât material a propus ear întrebările să laze acestuia să le puie. Evident, că învățătorul însuși știe mai bine ce ce și cum a propus și cum să întrebe dar întrebările numai cu permisiunea vizitatorului respective la provocarea acestuia să le puie, cea ce în cele mai multe cazuri și întâmplă. (De cumva acesta e un om cult).

Examenle sărbătorești respective finale se țin la finea anului școlar. Cu aceasta ocaziune să decorăm sala de învățământ cât se poate de frumos. La examen

să invităm pe toți părinții elevilor; ear elevilor să le spunem să vie la examen cât se poate de curat și schimbat; să-l facem atent cum să se poarte în decursul examenului. La examen să punem la dispoziția președintelui alfabetul elevilor, conspectul despre studiile și materialul propus clasificarea elevilor, matricula, Ziuarul, caetele de scris și desemn eventual și lucrurile de mână. Examenul să-l începem totdeauna cu chemarea duhului sfânt. De examinat la tot casul să examineze învățătorul însuși; însă președintele are drept să examineze și el, ba buna cuviință aduce cu sine, ca să permitem și oaspeților să puie câte-o întrebare. Examenele se țin pentru elevii, d'aceia învățătorul să nu se examineze pre sine însuși, să nu șoptească etc. De acestea să se ferească. Examenele să țin nu numai pentru elevii cei eminenți și în stare bună, ci pentru toți. De aceea e necuviincios, ba nici nu e corect să ne uităm ori intenționat să lășăm pe cei slabi și săraci ne întrebăm. La tot casul însă pe elevii a căror părinți sunt de față, să-le punem respective să-l întrebăm mai mulți și mai des, dar să împărțim treaba așa ca fiesce care elev să răspundă din ceva obiect. Decumva răspunsurile elevilor nu sunt favorabile și satisfăcătoare conform dorințelor noastre, să nu ne arătăm mâniași, grobiani ori să le reflectăm cu vorbe deositoare, ci să ni-euim a-i corege și să-le punem întrebări mai ușoare, să-l înbărbătam cu vorbe părințose, ca să poată răspunde; căci prin acea elevul capătă voie și curaj. Dojenirea în decursul examenului nu are loc decât numai față de cei mai răi elevi.

Nu e cuviincios nici din partea președintelui (protopopului) ca să dojenească elevii (de cumva nu e mulțumit cu examenul) ori pe învățătorii în decursul examenului (cum e usul prin Bihor). Să fie examenul cât de slab, protopopul respective președintele față de elevi să se arate cât de amicabil și prin vorbe atrăgătoare și părințose, să-l îndemne la purtare și diligența mai bună. Ear dojenirea față de învățătorii are loc numai în conferința didactică ce să țină după examen. Dar și aici numai observările are să și le spuie; căci președintele, respective protopopul ne fiind fcr judecător, nu are drept să judece să amenințe ori să facă cu forța pe învățătorii să dimisioneze din post, (cum a făcut un domn protopop aici în Bihor) ei dacă învățătorii e vinovat ori are în contra acestuia ceva, avem noi Consistoriu și aici facă arătare în contra lui și acesta să-l judece.

6. Clasificarea încă e o unelță ce se ține de disciplina școlii. Și la clasificare trebuie să fim foarte conșcințioși. Să împărțim, respective să înaintăm elevii din clasă în clasă după merit. De aceea să fim foarte atenți în decursul anului și să ne facem notiță despre purtarea și studiarea fiesce cărui elev și în viitor numai pe acei elevi să-l înaintăm în clasă mai superioară, care, în anul expirat respective în clasă în care a fost, a studiat bine.

Miersig, în ziua de Constantin și Elena

Iulian Paguba,
învățător.

Jubileul școlii de agricultură dela Herestrău.

Duminecă dimineață, la orele 10 jum., s'a serbat cu mare solemnitate jubileul de 50 ani al școlii superioare de agricultură dela Herestrău, și inaugurarea noului local al acestei școlii.

Intrarea pe aceea care duce din șosea la școală, a fost frumos împodobită cu arcuși de verdeță și cu steaguri tricolore.

Incât dela orele 10 se aflau la fața locului adunați toți invitații, printre care erau un mare număr de vechi absolvenți ai școlii, d-nii miniștrii și reprezentanții oficiali.

La orele 10 jum., sosește M. S. Regele la școală, însoțit de locot.-colonel Voroneanu, adjutantul regal, și de dl general Wartiada. Este primit de dl Dimitrie Sturdza președintele consiliului, I. C. Stoicescu, ministrul domeniilor, Sp. Haret, etc.

M. S. Regele este condus de dl ministru Stoicescu și de directorul școlii, dl V. C. Munteanu și urmat de toți ceilalți invitați mai întâi în cancelaria școlii, ear de aci în salonul de recepție prea frumos decorat cu tricolar național și ghirlande de flori și trandafiri, cari acoperă pereții și tavanul.

În sala de recepție, M. Sa este întâmpinat de un cor al elevilor școlii cari întonează imnul regal.

Aci se oficiază un serviciu divin în prezența tuturor autorităților, de părintele Floru.

După serviciul divin, dl ministru C. I. Stoicescu pronunță un interesant discurs.

D-sa spune că învățământul nostru agricol serbează azi a 50-a aniversare dela întemeierea lui în România.

Serbarea este onorată de M. S. Regele, care incurajează astfel pe profesori, pe elevi, și pe acei cari conlucrează pentru dezvoltarea învățământului agricol.

Dl ministru dă citire unei importante statistice întocmită de dl Munteanu directorul școlii, din care se poate vedea situația tuturor absolvenților acestei școli dela înființarea sa până azi. Majoritatea cea mare dintre acești absolvenți au rămas devotați agriculturii.

D-sa termină zicând: „Să trăiești Majestate, să trăiască M. S. Regina, alina-toarea suferințelor, ajutătoarea săracilor, pe care oșteanul și săteanul român o are ca o iconă de alinare și mângâiere. Să trăiască dinastia!”

Dl director al școlii, dl V. C. Munteanu, rostește de asemenea un discurs.

D-sa face istoricul școlii de agricultură dela Herestrău, care își serbează al 50-lea jubileu. Zice că la 1 August 1868 M. S. Regele a pus temelie localului școlii dela Herestrău, și arată M. Sa, mistria, ciocanul și șorțul de mătase de care s'a servit Suveranul acum 35 ani, la punerea pietrei fundamentale a acestei școli. Pe aceste obiecte se află gravată următoarea inscripție: „Școala de agricultură fondată de M. S. Carol I, 1868, August”.

Incendiul dela 22 Maiu 1902 a distrus aproape toată vechea clădire, din care s'au putut scăpa doar colecțiunile de studiu și materialul școlii. Visita pe care M. Sa a făcut-o după incendiul acolo, a fost o puternică consolățiune.

Școala a fost reconstruită și lucrurile s'au terminat în primăvara acestui an. Cu această ocaziune s'au adus importante îmbunătățiri școlii, prin unele adaosuri, care au permis mărirea camerilor de clase și de dormitoare, asigurând bune condițiuni igienice pentru elevi.

În numele corpului profesoral al școlii și al elevilor dl director exprimă omagii M. Sa, protectorul școlii zicând la urmă: să trăiască M. S. Regele, Regina și întreagă dinastia.

M. S. Regele, luând cuvântul, zice că a venit să ia parte cu o vie plăcere la aniversare dela această școală, și mulțumește pentru cuvintele adresate de dl ministru Stoicescu și de dl director V. C. Munteanu.

„Nici odată nu am întârziat de a acorda cel mai viu interes agriculturii, pe care am considerat-o ca un izvor de avuție al țării”.

M. Sa bine-cuvintează cerul că a dat României un pământ așa de bogat, care nu așteaptă decât o bună cultură și îngrijire pentru a da roade bogate.

Dorește ca agricultura să se dezvolte din ce în ce, astfel ca grânele noastre să poată lupta pe piețele străine, cu grânele acelor țări.

M. Sa urează ca școala de agricultură, ale cărei baze le-a pus în persoană acum 35 ani, să realizeze menirea sa, și termină

exprimându-și dorința ca toți elevii și profesorii să depună muncă și sacrificii, pentru prosperitatea acestei școli.

Utimele cuvinte ale M. Sa sunt acoperite cu strigate „ura”. Corul elevilor, acompaniat de instrumente, întonează din nou imnul regal.

M. Sa a mers apoi de a vizitat întreg localul școlii, clasele de cursuri unde a făcut diferite întrebări elevilor, laboratorului, muzeei, bucătăriei, — aci M. Sa a gustat din bucatările elevilor, — și a încheiat visita oprindu-se într'un mic salon, unde s'a servit bufetul.

M. Sa a mai vizitat și paturile unde se fac culturile de gândaci de mătase, precum și mașina de filat mătasa, care era condusă de o maestră, ajutată de două eleve.

Dela școală M. Sa Regele s'a urcat în trăsură cu adjutantul său, și urmat de toți invitații în trasuri, au plecat de au vizitat culturile bogate ale școlii și ferma.

Aci dl Roman, directorul stațiunii agronomice explică toate. M. Sa s'a interesat în mod viu de toate cele ce a văzut.

La banchetul ce s'a dat dl N. Filip citește următoarea telegramă din partea A. S. Principelui Ferdinand:

„Cu mare plăcere de rău mă ved împiedicat de a putea asista la frumoasa serbare de astăzi, la care în gând iau parte din toată inima.

Cu mândrie și satisfacție școala de agricultură poate să se uite îndărăt la jumătate de secol a existenței sale, și cu speranță frumoasă la intrarea în al 51-lea an.

Urările cele mai călduroase o însoțesc, să dea roadele cele mai frumoase, sădind în inimile tinerilor iubirea sfântă de țară, și de bogatul ei sol care ne hrănește”.

Ferdinand,
Principele al României.

Munții Apuseni.

Valea Verde, 12 Iunie a. c.

Una dintre cele mai liniștite comune din Munții Apuseni a fost comuna Valea Verde. Nu exista între poporul comunei decât adevărată iubire frățească, deosebit interes față de biserică și școală și împreună, în bună înțelegere lucram mână în mână pentru a ne vedea biserică și școala înflorind și progresând.

De un an încoace iubirea frățească dintre poporul nostru și interesul față de aceste două instituții a dispărut și s'a incubat ura și mânia între noi. Parochul Ioan D. Șortan, din Blăjeni Grosuri e acela care a îndemnat poporul la toate aceste. El, care după ce și-a adus parochia în cea mai mare disordine, a venit și la noi și acum pe țălapodul său se năruie ca să împiedice mersul regulat al treburilor biserică și școlare.

E vorba adevărat, că ni am avut parochul nostru, pe care toți l'am iubit și stimat, am urmat învățăturile și a fost bine, erau toate în cea mai bună ordine. După moartea lui, Consistoriul din Sibiu ne denumia administrator parochial pe Nicolau Oneșiu, paroch în Pelea, un om cât se poate de liniștit și plăcut la popor, sub a cărui păstorie s'a regulat și mărit într'un mod simțitor averea biserică și multele concubinaje s'au delăturat. Nu ținu însă mult, ca și rival după câștig îl aduce pe parochul Ioan D. Șortan în parochia noastră și agită pe unii poporenți contra administratorului parochial și el însuși face o mulțime de arstări nebasate, cu scopul de a s'ajunge el administrator parochial noaste.

Suntem oamenii ordinii și ne am supus întotdeauna ordinațiilor mai înalte venite dela Consistor, dar nu vom suferi nici odată ca unul ca Ioan D. Șortan să ne conducă, cunoscându-l în deajuns ce păstoriu e. Bine știm noi ce a făcut d-sa în parochia Blăjeni-Grosuri, cum a dat afară din biserică cu forța pe femeia Maria Rus, un lucru neobișnuit în biserică noastră, și total interzis, chiar unul dignitar bisericesc, și cu atât mai virtuos unul preot de rând.

Apoi mai știm și acea, că pentru că n'a fost denumit administrator parochial în Blăjeni-Criș, a pus pe câțiva inși la cale să facă scandal în biserică și cu forța a voit să ia sigilul dela protopresbiterul tractual și să-l dea d-sale.

Ar mai fi o mulțime de fapte — de

feliul acesta — s'evârșite de dl Ioan D. Șortan, mă mângâiesc însă pe lângă aceste declarații tot odată că nu din patimă și reavoință am scris aceste știri, cari conțin purul adevăr, ci ca cei ce au urechi de auzit să audă și ochii de văzut să vadă cine e dl Șortan, ear cei chemați, dacă ne dorose liniștea din trecut, pe care o dorim noi mai mult, să ia act despre parochul deș amintit, lăsându-l cu ce are.

Un amic al păcii.

Catastrofa „Libanului”.

În raza Marsiliei, se știe, s'au ciocnit cele două vase „Liban” și „Insulaire”, ciocnire care a pricinuit înecarea „Libanului” și a 123 pasageri.

Eată acum și povestirea făcută de două pasagere, surori, d-na Vidal și d-ra Marie Louise Lagorio:

„Era aproape de amiază și noi eram la masă, la clasa I. De-odată auzim un fluierat strident, pe urmă două, apoi trei. Un pasager zice aproape de noi: „Sirena, pe vremea asta? Asta trebuie să fie ceva grav!” Ne uităm pe sabozi și vedem pe „Insulaire” la o mică distanță. Apoi o ciocnire formidabilă, care s'gduie până în adânc vasul. Ne precipităm pe scară. Vedem atunci pe „Insulaire” făcând mașina înapoi, având dinaintele stălmăț. Spuiu atunci sori mele „Și-a încheiat socoteala!” Dar îndată văd toată mulțimea pasagerilor că năvălește pe punte. Tipau, plângeau, se rugau. Cășerii sunt albi ca zăpada și încearcă a asigura pe cei mai spământați. La vorbele lor se mai calmează. Sunt unii cari cântă de bucurie. Un minut după acela desperarea ear renaște: vasul oscilează; se simte că este atins de moarte. Spuiu sori mele: „O să ne înecăm, dar cel puțin mă duc să-mi caut geamantanul și obiectele de toaletă, fie numai pentru a face călătoria cea lungă”. Într'adevăr, ne coborim în cabina noastră și iau în grabă geamantanul. Fără să mă gândesc luaseam cu mine un mijloc de scăpare. Sora-mea, dinșia însă tot. „Pentru a muri, zicea ea, n'ai nevoie de bagaje.. Vă asigur că aveam cel mai mare sânge rece; și poate că aceasta ne-a scăpat. În câte-va minute dinaintele Libanului intră sub apă. Îi vedem cufundându-se cu cea mai mare liniște.

Ne ducem la extremitatea vasului și stăm nemişcate amândouă ținându-ne de braț; ear împrejurul nostru țipetele și gemetele continuau. Minutetele se scurgeau repede; ciocchine omenești, agățate de scară se afundau în urlete. Acum nava era așa de plecată înainte în cât trebuie să ne agățăm de pământ ca să nu cădem. Femei ținând copii în brațe scot jalele lugubre. Apa voborește și înaintea repede. Sora-mea deschide ochii mari înaintea morții care vine; eu într'o instinctivă mișcare de spaimă îmi pui mânele la ochi și apoi un mare vrtje, răceala apei... Ne afundăm în mare mereu lipite una de alta. Geamantanul, pe care-l strîng cu mâna înțeleptă, joacă rol de plută și ne scoate deasupra. Vedem bărci apropiindu-se; dar ori să ajungă ele înainte de a ne îneca? Așteptând, înghițim la apă. Sora-mea primește la ceafă o lovitură dela o birnă, care plutea și pe dată îmi lasă brațul. Cât despre mine, văl un om, care zărindu-mă agățată de geamantan, se agăța și el de rochia mea. Rezultatul este că, ne ducem în fundul apei amândouă. De trei ori mă dau la fund astfel, fără vote-mi. În fine, un ultim talaz mă sepează de pericolul meu camarad; dar geamantanul meu se umple de apă și nu mă mai scoate deasupra. Simț că am să-mi perd cunoștința și ca în vis, mă văd prinsă de niște brațe viguroase de pescari napolitan și depusă într'o barcă.

D-nul Meunier, economul vasului, care scăpase 5 sau 6 persoane, strigă; „Scăpați pe domnișoarele în negru”. Eram noi. Sunt ridicată pe bordul vasului Bléchamp. Îmi viu în fire. Lângă mine, cadavre sau oameni cari vară la apă. Mă gândesc la sora-mea. Spuiu unul matelot: „Dă la o parte pe femeia asta care mi s'odrăbește picioarele, și astălată care vară!” Și astălată era sora-mea, pe care o scăpasem de asemenea. Vă gândiți la bucuria noastră când ne-am revăzut!”

PARTEA ECONOMICĂ.

Stupăritul

Prelegere populară.

(Urmare.)

Semnul după care poți cunoaște că cutare stup roște curând, e vrajba

aceea între matce cum am spus și mai înainte. Bagind de seamă că într'un stup se petrece aceea vrajba, ca mâne dimineața te apucă și după ce ți-ai pregătit o coșniță bine, 1ei stupul ce e gata de roit dela locul lui, îl întorești cu gura în sus așezându-l lângă ceva ca să nu cadă și peste el acum așezi frumos coșnița în care vorești să scoți roiul. Înfășuri bine pe unde se împreună coșnițele, cu o pânzetură, de așa ca să nu iasă albinele, dar aer să poată intra la ele. Batem apoi cu palmele coșnița cu stupu începând de jos în sus întâi mai încet după aceea tot mai tare. În feliiul acesta albinele încep a să trage în coșnița cea goală, dimpreună și cu matca, așa că mult un ceas lucrul e gata. Se întâmplă însă de multe ori că matca nu se sue în coșnița cea de sus, ci numai albinele singure. În astfel de casuri tot lucrul e zădarnic, de aceea ca să ne încredințăm că în adevăr e și matca cu albinele luăm coșnița de deasupra cu roiul, și după ce stropim albinele cu puțină apă, o scuturăm pe o pânzătură anume tinsă jos, și pe care avem pusă o altă coșniță goală, bine pregătită și de așa ca să poată intra albinele pe sub ea. Albinele se vor trage în spre coșnița, ear noi urmărindu-le bine cu ochii, vom vedea de e și matca cu ele sau ba. Fiind matcă, roiul măestrut e gata și îl punem în locul coșniței din care l'am fost făcut, ear pe aceasta o punem la alt loc.

În tot timpul cât ține facerea roiului măestrut în locul coșniței din care îl scoatem, punem alta goală spre a se aduna în ea albinele cari vin din câmp, pe cari la urmă scuturându-le lângă coșnița cu roiul singure vor intra la roid.

Că e matca sau ba cu roiul se poate afla și mai lesne, ținând coșnița cu roiul, cu gura în jos deasupra unei pânzături de culoare neagră și observând puncte albe pe pânzetură e semn că e matcă, căci acele s'oueile ei. În cas că nu e matcă, facem din nou tot lucrul așa precum s'a spus.

Așa se fac roiul măestrut în coșnițele ordinare, în cele mobile însă se fac și mai ușor.

Anume în coșnița goală în care vom să punem roiul, așezăm chiar în locul întâi, din rândul de rame din jos dela urdiniș, o ramă cu fagur gol însă cu căsulii numai de lucrătoare. În rândul al doilea de rame, peste fagurul gol așezăm unul cu miere. După ce am făcut acest lucru, căutăm matca, spre care scop luăm rând pe rând toate ramele din stupul din care facem roiul și aflându-o, o punem cu rama pe al cărui fagur e ea, lângă fagurul cel gol din coșnița unde punem roiul. Mai punem încă rame goale, ca în amândouă rândurile să fie 6—8. Ramele le facem însă în partea de sus în patură de ceară, pentru a înlesni astfel albinele, facerea fagurilor. Facem și acest lucru, măturăm încetinel albinele de pe vre-o doi faguri dela stupul bătrîn în coșnița cu roiul, ear fagurii apoi îi punem unde au fost la locul lor. Închidem ușile la amândouă coșnițele, așezăm pe cea cu roiul în locul celei din care l'am făcut și pe aceea o așezăm la alt loc. Prin această procedură facem, că albinele din stupul bătrîn, să vină toate în coșnița cu roiul făcându-l puternic ear în el rămânând puși și albinele tinere, acestia încurând creșcă împulând stupul din nou. (Va urma.)

NOUTĂȚI.

ARAD, 19 Iunie n. 1903.

Examene. Măne, între orele 3-6 va fi examenul de studii la clasistele Școalei su-perioare de fete din Arad ear Duminică, dela orele 4-6 după amiază încheierea fes-tivă a anului școlar. Va fi de față și P. S. Sa Episcopul I. I. Pap.

Ioan Slavici, distinsul literat și publicist, căruia Academia Română i-a dat premiul de 5000 lei pentru ese-venta sa operă „Din Bătrâni”, a fost acuzat decorat și de M. Sa regele Carol I cu medalia Merenti clasa I. Ear compatriotul nostru P. Dulfu, poetul, a fost decorat cu Bene Merenti clasa II.

Asociațiunea în Baia-mare. Pri-mim un călduros apel semnat de George Șuta președinte, Dr. Vasile Lucaciu se-cretar și de întreg comitetul ales pentru arangiarea festivităților din incidentul adu-nării generale a Asociațiunii în Baia-mare în zilele 9 și 10 August.

Comitetul face un călduros apel cătră publicul din Baia-mare pentru ralierea tu-turor forțelor, ca primirea Asociațiunei, cea mai înaltă instituție națională, să se facă cu toată demnitătea. Sărbările con-templare se prezintă în adevăr în conture atât de mari, încât numai prin o conlu-crare armonică și zeloză li-se poate asi-gura succesul.

Noi ne bucurăm din inimă văzând si-lințele neobosite ale fraților noștri din Sătmar cari vor să dea dovadă de vitalitatea ele-mentului nostru care trăiește în cele mai expuse locuri.

Nu ne indoim că Românii din toate părțile vor și grăbi la Baia-mare, ca să se bucure de progresele fraților noștri.

Mulțumită publică. Pentru nu-meroaalele condolențe manifestate din tristul incedent al trecerii prea timpurii din viața a scumpei mele soții Maria Ghidiu nasc. Popescu precum și pentru ultima onoare dată neuitatei defuncte prin participarea la înmormântare, rog pe toți amicii și cu-noscuții să binevoiască a primi și peaceastă cale adănc simțitele noastre mulțamite. În numele întregii familii Andrei Ghidiu, protopresbiter.

Examene. Primim următoarele: în 6 Iunie a. c. s'a ținut examenul în școala con-fesională din Hodiș în prezența d-lui pro-topop Ioan Georgia ca inspector școlar, a parochiului local Ioan Popovici și a altor fruntași din comună. Rezultatul a întrecut toate așteptările. Dl protopop Georgia la finea examenului l-a și învrednicit pe înv-țătorul Livius Dublea de laudă meritată pentru științele sale ex-raordinare care au dat frumoase roade: învțătorul a prestat cu cinci clase un examen strălucit, deși școala fusese, sub antecesoriți săt de pie-memie, absolut negligată. Poporul e în-cântat de învțătorul său. — Până aci core-spondentul nostru. Ne bucurăm și noi și li felicităm pe harnicul învțător.

O veste tot atât de plăcută primim din Nădăș dela examenul d-șoarei Aurelia Popovici care a fost săbătorită pentru stră-lucitul rezultat ce l-a prestat cu elevele sale. D-șoara Popovici este o elevă a insti-tutului arădean și ne pare foarte bine că fruc-tifică în viața atât de fericit încă de pe băncile școalei promițătoarele-t talente.

Alegere. Primim următoarele: în ziua de 2 Iunie st. n. s'au ținut alegerile de primar și tutor orfanal în comuna Abrudsat spre mulțămirea tuturor. Deși la început erau niște diferențe, de care-ce noul ales primar Iuonș Ghavanca avansese de con-curent pe feciorul regretatului primar Iosif Draia, pe Dl Brutus Nicolae Draia senator la orașul Arud, care în dimineața alegerii văzându-și partida cam slabă s'a retras dela candidație și așa unanim s'a ales Dl Iuonș Ghavanca, care e un om cu caracter firm și iubitor de poporeniți lui. — La alegerea de tutor orfanal pentru comunele Abrudsat, Șohodol și Cărpiniș din 4 concurenți a fost aclamat unanim Dl Cornel Pipos care este fratele Dnș Dr. P. Pipos școlar pre-

parandial din Arad și care după alegerea lui a ținut o vorbire frumoasă în limba ro-mână și maghiară cătră Dl protopretore, Inesș Antal și cătră notariul cercual Vin-klar János și cătră membri comitetului, mul-țămindu-le bunavoința lor pentru-să l-au ales și promițându-le că prin munek și arguiniță se va niui a mulțamii pentru încrederea basată în dinnul. Cu an cuvint toate alegerile au mers în ordinea cea mai bună și după voința poporului, mul-țămită Dnș Antal care cu respectarea legilor a condus toate alegerilor și care la toate ocașiunile își arată loialitatea și buna-voința față de comuna de cercul său și prin aceasta și-a câștigat iubirea și cinstea poporului din munții apusei. După alegere s'a dat din partea aleșilor o masă comună, la care au participat Dl protopretore Incze Antal, Dl Mike Imre Oberferster, Vinkler János not. cerc, preoții Iosif Gom-bos, Niculae Oniciu, George Anca și Iuonel Simu și toți ceilalți membri a comitetelor unite, la masă a cântat musica duloasă alui basiu Ghiuș.

Dee Atotputernicul D-șeu, ca multe atât de drepte alegeri de aceste să fie ori și unde, că atunci barem poporul nu își vede unicul drept al său călcăt în picior. (L)

Convenire colegială. Conform invoielei noastre din anul 1897/8 ca după 5 ani să convenim în Brad, după ce în Iunie să și implinesc 5 ani, mă simt îndemnat cu fră-țească iubire a invita pe toți foștii mei col-egii ca pe sinea de S-ții apostoli Petru și Pavel a. c. st. v. a să prezente fie-care în inatitul gimnasiului din Brad la o conve-nire colegială.

Cred că nici unul dintre foștii mei col-egii nu va pregeta ca să se prezinte în mij-locul acolora cu cari s'a petrecut floarea tinereței lui, și a mai vedea acel institut și pe acei P. St. domni profesori dela cari a primit cele dinșiau cunoștințe, pe basa că-roră s'au însușit cultura ce astăzi o posedă. Panorel, 15 Iunie 1903 Alexandru D. Gal-deu, învțător.

Cea din urmă zi a regelui Serbiei. „Wiener Tagblatt” săș următoarele amă-nunte despre ultima și a vieții regelui Alexandru: La 5 ore regele a jucat croquet în grădină cu secretarul său Petrovici. Era foarte vesel; secretarul a câștigat.

Regele i-a zis rîzînd: — Esti un teribil tovarăș de joc! Incepând să plouă, jocul s'a intrerupt. La 8 ore, regele a prânzit cu regina Draga, cu primul-ministru Timșar Marcovici și cu ministrul sêrb la Sofia, Marincovici. Regele era acum în rea dispozițiune și tă-cut, deoare ce Marcovici îl declarase înainte de masă că vrea să demisioneze. La 10 ore a început, în grădină, concertul militar la care au asistat și frații și surorile reginei Draga. La 11 ore și jumătate, regele și re-gina s'au retras. Se știe apoi ce sa întâm-plă.

Declarațiile amantei lui Lunjevița. Amanta lui Nicolae Lunjevița, fratele regi-nel Draga, fiind interviuată de un redac-tor dela „Petit Bleu” a zis: „Nicolae voia să-și dea demisia din armată spre a se că-sători cu mine. Generalul Petrovici a pre-sentat regelui scrisoarea prin care era în-științat de planurile amantului meu. Regele a aruncat scrisoarea; astfel proiectul cășă-toriei noastre a rămas zădărniciit. Nicolae își spune mereu că prevede o catastrofa teribilă”.

Mulțumiri. Subscribul voese a aduce mulțumiri și pe acestea cale mult iubitor mei poporeni care m'au ascultat și su dat ajutor de am vărut sfința noastră biserică și creștine: D. văduvă Valeria Gabor au dat una măsură de var și un chilo farbă vîntă (ultramarim blau) de au băgat în var spre ai face colorare mai frumoasă, Stanca Lazar I. Toader una m. var, Igna Georgie una m. var, Perian Elisaveta I. Solomon 1/2 m. var, Dan Petru Trusca 1 fl. 36 cr. pentru procurarea periei pentru vîruit, ear Stanca Agatie I. Lazar și Iacob Iosif au văruit-o și au spălat ferestile, uși-le, padimentul și stranele etc.

Pe Dumnezeu îl rog, și-l voi ruga ca să l binecuvinte și dăruiască cu viață lungă și fericită, ca să mai poată ajutara sfința biserică. Deie bunul Dumnezeu cu și alți poporeni să le urmeze.

Treția în 21 Maiu 1903.
Petru Perian,
preot gr.-or.

Mulțumită publică. Cu ocașiunea exa-menelor de estimp „Murșanul”, institut de credit și economii, societate pe acții de o

parte, ear de altă parte zelozul și activul ei director esecutiv: Ioan Tuducescu înv-țător pensionat, îndemnat de dorul de a vedea școalele noastre ridicându-se tot mai mult la poziția reclamată de spiritul timpului, au premiat mai mult elevi și eleve cu cărți și revizite de scris. Pentru aceste, în numele elevilor și elevelor premiate, cum și în numele comitetului nostru parochial, esprim sus numiților cea mai viuă mulțu-mită. Deie cerul ca jerfa adusă pe altarul școalei române și prin aceasta spre ridica-rea neamului nostru, să li-se răsplăteasca îmbelșugat — Cuvin, la 12 Iunie n. 1903. Dimitrie Popoviciu, director școlar și nota-rul comitetului parochial.

Biblioteca „Academiei Române”. Miș-carea în luna Maiu 1903. I. Consultarea. A) Cărți tipărite: 1. Cerute cu buletine: 597 cetitori, 2101 volume. 2. Imprumutate acasă: 4 cetitori, 14 volume. Total: 601 ce-titori, 2115 volume. Afătoare în sala de lucru: Cărți 1694 volume. Afătoare în sala de lucru: Reviste române 17 volume. Afă-toare în sala de lucru: Reviste străine 122 volume. B) Manuscripte și documente: Ma-nuscripte consultate 30 cetitori, 107 volume. Documente consultate 21 cetitori, 439 vo-lume. Cărți vechi românești (1508-1830) 1 cetitor, 4 volum. II. Sporirea. Pri-mite: 1. Conform legii dela 1 Aprilie 1885, 161 volume și broșuri, 126 numere de re-viste străine, 525 fol volante. 2. În dar sau în schimb 68 volume și broșuri, 20 numere de reviste române, 24 numere de reviste străine, 3 volume manuscr. 3. Cumpărate, 24 volume și broșuri, 105 numere de re-viste străine. 2 documente. Total 252 vo-lume și broșuri, 146 numere de reviste ro-mâne, 129 numere de reviste străine, 3 vo-lume manuscr., 2 documente, 525 fol vo-lante.

Petrecere. „Reuniunea sodalilor ro-mâni din Sibiu” invită la petrecerea de vară împreună cu cântări, declamațiuni și joc, ce se va arangia Sâmbătă, la 7/20 Iunie 1903 în pavilionul de vară din grădina „Hermann”.

Convocare.

Despărțământul prot. Chișineu al Reu-niunii învțătorilor gr.-or. rom. din prot. arădene I-VIII își va ținea proxima adu-nare Vineri în 13/21 Iunie a. c. la școala din Pilul-mare, la care sunt poștiți a par-ticipa toți membrii precum și spriginitorii învțăământului.

PROGRAMA:

1. Dimineața la 7 ore asistare la chemarea Duhului st.
2. Ascultarea esamenului la școala inv. Ștefan Leucuța.
3. Deschiderea ședinței.
4. Constatarea prezenților.
5. Reflexiuni asupra esamenului.
6. Raportul Biroului.
7. Incassarea taceilor.
8. Popuneri și Interpelări.
9. Desfăgerea locului și timpulul pro-ximeî adunări.
10. Restaurarea biroului.
11. Încheiere.

Pilul mare, la 3/16 Iunie 1903.

Ștefan Leucuța,
președinte.

POSTA REDACȚIUNELI.

Iosif Stanca, Roșia. Am primit nu numai dela D-Voastră, dar și dela alți amă-nunte despre isprăvile preotului Vesa. Deo-camdată nu publicăm asemenea lucru, ci să lăsăm afaecerea pe mâna consistoriului, care, suntem siguri, va pune la ordine pe cel car' uită de sfințenia misiunii lor și-și bat în-șiși joc de patrafiiul ce poartă.

D-lui Pompiliu Dan, rectorul interna-tului diecesan gr.-or. român din Beiuș. Te socotim și noi și suntem siguri, și publicul mare românesc, mai presus de bărfelile u-nul ziar murdar ca cel din Timișoara. N'a-decl să refăcetez nimic la scrișele individu-lui suspendat. Munceste nainte, ca până acum și lasă pe mișel să colomnieze, că altceva nu știu. Oamenii de treabă numai scărba pot să aibă pentru calomniatorii or-dinari.

Publicațiune.

„VICTORIA”, institut de credit și economii societate pe acții anușă, că

Interesele după depuneri

se stabilește în următorul mod:

Institutul plătește:

1. După depunerile cari stau depuse cel puțin 3 luni de zile la institut 4 1/2 %
 2. După depunerile cari stau de-puse timp mai scurt decât 3 luni de zile 4%
- Pentru depunerile vechi dispozițiunile de mai sus intră în vigoare la 1 Iulie 1903.
- Darea de 10% după interesele depu-nerilor — fără excepție — o solvește in-stitutul.
- Arad, 14 Iunie 1903.
- Direcțiunea.

PARTEA ECONOMICĂ.

Prețul spiritului din Arad, 18 Iunie.

Spirit rafinat, vânzare mare	118.—
mică	120.—
brut vânzare mare	116.—
mică	119.—
100 chilograme borhot uscat	12.80.—13.—

Bursa de grâne din Budapesta

50 chlg. grâu pe Oct.	c. 7.28—7.29
săcară pe Oct.	6.13—6.14
porumb pe Iulie	6.26—6.27
ovăș pe Oct.	5.40—5.41

Bursa comerțului cu porci din Kőbánya:

Raport dela 17 Iunie.

Porci grași (ungari), per. peste 400 Kgr. 110—112 și până la 300	118—120
tineri până la 320	118—120
tineri	119—120
(serbi) per. peste 260	117—120
până la 240	112—117

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 19 Iunie. Conteșe Tisza István s'a dus eri la Viena să anușe M. Sale că întâmpină așa greutăți, în-cât nu poate forma minister. Se crede că noul cabinet va fi format sub pre-sidenția lui Wekerle. Sigur nu este însă nimic.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici-Barcianu.

Insertiuni și reclame.

Licitațiune minuendă.

Pe basa în-cuviințării Ven. Consistoriu diecesan gr.-or. român din Caransebeș de dtto 31 Iulie a. 1902 Nr. 2770 B. se escrie licitațiune minuendă: pentru pictarea (zugră-virea) bisericel, — repararea templei ce e din lemn sculptată, construirea de nou a ușilor și ferestrelor, repararea timchelei și colorarea turnului, repararea zidurilor pe dinlăuntru și afară și aurirea templei din comuna Răcășdia, protopresbiteratul lamului, cu prețul de esclamară în general de 5752 coroane.

Licitațiunea se va ținea la 15/28 Iunie 1903, la 11 oare a. m. în localitatea școalei clasa II din loc.

Reflecțanții vor avea să depună înainte de licitațiune vadul de 10% în banii gata, sau în hârtii de valoare.

Fie-care licitante are să producă în ziua de licitațiune câte o iconă de model, lu-crată de mâna proprie, — încât se poate toți una și aceeași — „Adormirea Preceștei”.

Se face cunoscut, că trenul sosește în gara noastră la 10 oare a. m. și pornește îndărăt cătră Iasenova la 1/4 pe 4 ore p. m.

Răcășdia, din ședința comitetului pa-rochial gr.-or. român ținută la 1 Iunie 1903.

Emilian Novacovici, Nicolae Mergea,
inv. și președinte la comi- notar la comitetul tetul parochial. parochial.

În conțelegere cu oficiul protopresbi-teral.
1001 3—3

Adiunct notarial.

La notariatul cercual din Mândruloc (Mondorisk, Arad m.) se cearcă un adiunct notarial pe deplin vărsat în toate agendele notariale, care se posedă în scris și vorbit limba română și maghiară. Salar anual 600 c. și provederea întreagă. 1000 8—8

4309.1903 tkvi sz

Arverési hirdetésményi kivonat.

Az aradi kir. tvszék mint tkvi hatóság köz-hírré teszi, hogy Tóth József végrehajtatónak Siklóván Stéfán kurticsi lakos végrehajtatást szenvedő elleni 710 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtatási ügyében az aradi kir. törvényszék területén levő Kurtics községben fekvő a kurticsi 1285 sz. telejkönyvben A. I. 1-5. sor alatt foglalt ingatlanokból végrehajtatást szenvedett megillető 2/5-öd részre 1054 kor. és a kurticsi 374 számú telejkönyvben A. I. 10-15. sorsz. alatt foglalt ingatlanból szintén végrehajtatást szenvedett megillető 2/5-öd részére 1396 koronában ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi augusztus hó 24. napján délelőtt 10 órakor Kurtics község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is eladatul fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsarának 10%-át vagyis 105 kor. 40 fill. és 139 kor. 60 fillért köszpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 8333. sz. alatt kelt I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kir. küldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

Kelt Aradon, 1903. évi május hó 16-ik napján.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

kir. tszéki bíró.

1002 1-1

VÉGH ISTVÁN,

tinichigiu de clădirii și lux,

ARAD, Boros Béni-tér Nr. 10.

936 14-25 (Colțul străzii Nádor).

Primește ori-ce lucru de ornament, acoperirea cu tinichea a clădirilor, turnurilor de biserică; mai de parte lucrări pentru introducerea apei, arangiarea odăilor de baie, a conducerii apei în bucătărie și la closet, repară țevile plesnite atât în loc, cât și în provincie, prețurile celea mai moderate, execuție promptă.

KALMÁR JÓZSEF

mechanic.

Recomandă

Bicicletele

săle de cea mai bună calitate.

Are în deposit *gumă interioară și esteroară* de prima calitate, și tot felul de *părți constitutive d'ale* bicicletelor.

Eftine și pe lângă garanție efectuează

975 15-

Reparaturi de biciclete, instalări de

sonării electrice și telefonuri.

Toate pe lângă garanție.

Strada Salacz nr. 2. Telefon nr. 242.

Haine pentru domni

cu preț *exceptional de ieftin după cea mai modernă croitură*

Arad, strada Szent-Pál Nr. 3.

(Vis-à-vis de cafeneaua Erdélyi).

Din stoffe indigenă și englezescă. Executarea cu gust. Deasemenoa fac ori-ce reparaturi cu preț avantajos. Rog sprigiuul onoratului public.

Cu distincă stimă:

Wolster Izsó,

croitor bărbătesc.

937 16-50

RITTER și LUSZTIG

coloritor și vâpsitor de odăi în Soborșin (com. Arad.)

Se recomandă Oa. public din loc și provincă pentru executarea de lucrări de colorire și vâpsire, a spre p: *auriri începând dela cele mai simple până la cele mai splendide, cu prețuri moderate.*

Lucru solid, conștiincios și punctual. Garanție deplină. Bisericelor le oferim avantajurile cele mai mari.

971 8-90

Asigurați: viață, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Agentura principală în Arad
A BĂNCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALĂ SIBIERNE

„TRANSYLVANIA“

primește ofertă pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fies, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întâmplătoare;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, reevizite ș. a. prin spargere;
4. Contra grădinei: grâu, secară, orz, cucuruz, ovăs, viș (vinea), plante industriale: cânepă, in, himeș, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuale mai în fiesce-care comună și direct prin

Agentura principală „Transsylvania“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

423 — 126

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

Strămutare de prăvălie!

AUGUSTIN ALBRECHT

fost CSEH KATALIN

și-a strămutat

PRĂVĂLIA DE MĂNUȘI

cu prima Maiu 1903,

în strada Salacz Nr. 1.

(Casa Löcs.)

974 10—10

Cornel Tămășdan,

neguțator de coloniale, delicatesses și ape minerale

în Arad,

str. Archiducele Iosif Nr. 12.

Iși recomandă magazinul bogat de

929 9-10

Coloniale, zăhar și delicatesses

cea mai fină cafea de Cuba, Mocca, ceai din străinătate, delicatesses de prima mână, tot felul de ape minerale, vinuri minunate, șampanie, cognac, tot felul de poame sudice și cereale, cu cele mai moderate prețuri, 20% rabat la plățirea cu bani gata.

Telefon Nr. 419.

NAGY ADOLF

tinichigiu de zidiri și artă.

Arad colțul stradelor Hunyady și Szent-Pál.

Primește toate lucrările ce se țin de meseria asta, precum: canalizări, instalări de apeducturi, reparări de closeturi (astupate), și tot felul de

Lucrări de zidiri

după desemnuri de gust și corespunzătoare. *Reliefuli și de lazi pentru păstrarea ghiției pe seama măcelarilor și cafeğilor.*

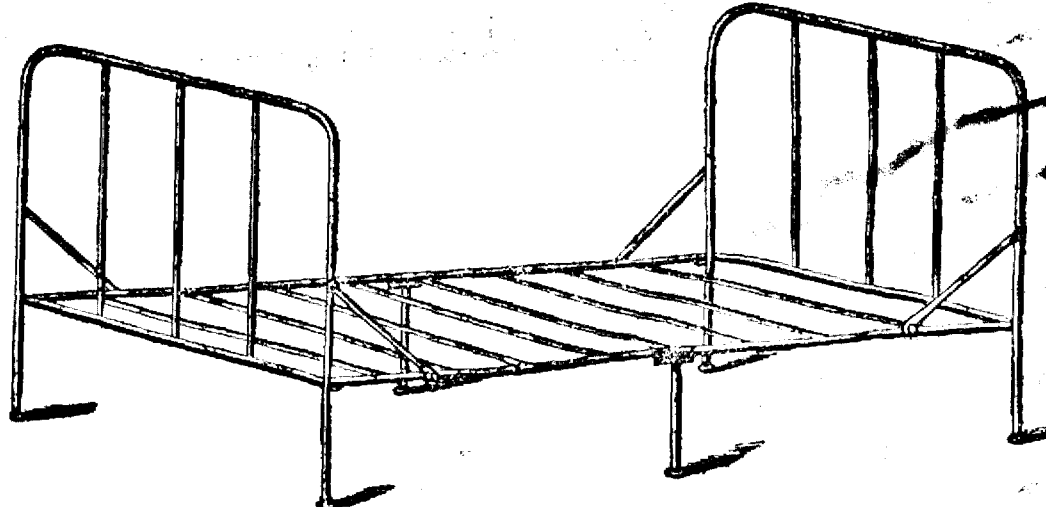
Tot felul de aranjamente de culină prompt și eftin.

983 4-25 Reparări și comande din provincă grabnic și solid.

TUNSZKY și MIHAJLOVITS

Fabrică de mobile de fer și saltele de rociuri de sîrmă.

ARAD, colțul stradei Templom și Kölesey.

Primim tot felul de lucrări aparținătoare acestui ram așa: arangiarea de casarme de soldați și pompieri, școli, institute și cafenele.

Corturi de grădină (de descompus) și pavilionuri, pentru cafenele și restaurante.

— Trimitem în loc și provincă comercianților spre vizzare mai departe. —

982 4-50

— Lucru excelent. — Lustru de gust. —

— Promptitudine rară! —

Pentru toate afacerile ce se ivesc cu ocaziunea mutărilor am onoare a atrage atențiunea onor. public asupra lucrărilor de ori-ce ram de

Tapiserie și decorațiune

ce le efectueș în atelierul meu în Arad, în strada Vörösmarthy Nr. 3, vis-a-vis de teatru.

Unde pentru prețurile cele mai moderate efectueș precis

Lucrări noue și reparări,

precum și îmbrăcarea meselor de billard.

Cu deosebită stimă:

UHERECZKY GÉZA,

952 7-50

tapiesier și decorator.